

3/2023

Tilausajokuljettajat
ry:n jäsenlehti

CHARTER CLUB

- Amperin erikoinen
- Volvon uusi B13R
- Setran uusi Multiclass

MEMBER
of The Jury

MODERNISOIMME KÄYTETTYJÄ LINJA-AUTOJA

LAAJA VALIKOIMA MYYTÄVIÄ LINJA-AUTOJA

FiBus uudistaa linja-autoja vastaamaan toiveitasi sekä ulkonäön, toiminnallisuuksien että tekniikan osalta. Ammattilaisemme hoitavat työn ketterästi avaimet käteen -palveluna. Kaluston modernisointi on kustannustehokas ja ekologinen, mutta ennen kaikkea nopea vaihtoehto täysin uudelle linja-autolle.

Ammattitaidolla tehdyillä modernisoinneilla voidaan pidentää vanhan kaluston elinkaarta ja käytettävyyttä vuosilla. Omistajalleen työn hyödyt näkyvät kaluston arvon lisäksi asiakastyytyväisyydessä.

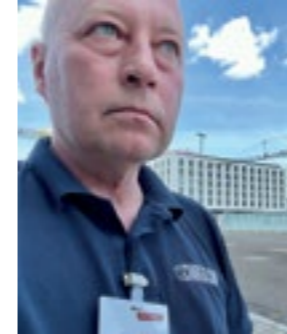
Suomen johtava bussimatkailulehti Charter Club 33. vuosikerta 3 / 2023

Julkaisija:
Tilausajokuljettajat ry, Helsinki
www.tilousajokuljettajat.fi
www.charterclub.fi
Y-tunnus 0893888-8

Painopaikka:
Offset Ulonen Oy, Tampere
ISSN 0789-0109 (painettu)
ISSN 2814-4554 (verkkajulkaisu)

KANNESSA:
Amperin nivelbussi
lehden kokeilussa.
Kuva: Kimmo Wirén.

PUHEENJOHTAJA
Päätoimittaja
Kimmo Wirén 040 8292 413
puheenjohtaja@
tilousajokuljettajat.fi

SIHTEERI
Levikkisihteeri
Katja Alatalo 045 676 5865
sihteeri@
tilousajokuljettajat.fi

TOIMITTAJA JA ILMOITUKSET
Pekka Paloranta 050 584 1962
pekka.paloranta@
tilousajokuljettajat.fi

TOIMITTAJA JA ILMOITUKSET
Timo Rinnekari 050 517 7068
timo.rinnekari@
tilousajokuljettajat.fi

ERITYISAVUSTAJA
Isko Uusimäki
isko.uusimaki2@
gmail.com

TAITTO / GRAFIIKAT
Juha Kurkikangas
juha@createc.fi
www.createc.fi

KLUBITUOTTEET
Jukka Järvinen
clubituote@
tilousajokuljettajat.fi

Member of
Bus & Coach Jury

MEDIATIEDOT

Varmista ilmoituksesi bussimatkailun johtavassa lehdessä.

Charter Club -lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Seuraava numero ilmestyy syyskuun alussa.

Ilmoitusmyynti: Pekka Paloranta ja Timo Rinnekari. Tiedot yllä.

Aineisto-osoite: toimitus@tilousajokuljettajat.fi

Ilmoituskoot ja -hinnat vieressä. Hintoihin ei sisälly eikä lisätä arvonnalisäveroä.

Aukeama 2/1 = 1850 €
• Kokovaihtoehto 398 x 261 mm (sisältöalueelle, ei jatku leikkauksiin).
• Kokovaihtoehto 420 x 297 mm (leikkauksiin) + leikkuuvarat 3 mm.

Takasisiv 1/1 = 1500 €
• Kokovaihtoehto 200 x 250 mm (sisältöalueelle, ei jatku leikkauksiin).
• Kokovaihtoehto 210 x 255 mm (leikkauksiin) + leikkuuvarat oikea/ala/vasen 3 mm.
(Takasisivun ilmoitus on 42 mm matalampi koska yläreunaan jätetään tyhjää postitusmerkinnöille)

Kokosisiv 1/1 = 1150 €
• Kokovaihtoehto 188 x 261 mm (sisältöalueelle, ei jatku leikkauksiin).
• Kokovaihtoehto 210 x 297 mm (leikkauksiin) + leikkuuvarat 3 mm.

Puoli sivua 1/2 = 700 €
• Vaaka 188 x 128 mm. / Pysty 92 x 261 mm.

Neljäsosa 1/4 = 450 €
• Vaaka 188 x 62 mm. / Pysty 92 x 128 mm.

Kahdeksasosa 1/8 = 240 €
• Vaaka 92 x 62 mm.

Seuraa meitä X/Twitterissä:
@CharterClubFI

YOUR DESTINATION.
OUR DRIVE.
MOVE. TOGETHER.

VDL Futura

VDL Futura on räätälöity tarpeidesi ja toiveidesi mukaan, minne tahansa matka viekin. Kestävä. Polttoainetta säästävä. Ja optimaalinen mukavuus sekä kuljettajalle että matkustajille. Tulos: luotettava linja-auto, jonka "omistamisen hyöty" on mahdollisimman suuri ja johon voit aina luottaa. Jokaiseen käyttötarkoitukseen. Se on meidän tavoitteemme. Nyt ja tulevaisuudessa. Tutustu eroihin osoitteessa vdlbuscoach.com.

Syksyn sävel

Kevään ja kesän aikana huolellisesti kypsytetystä hallitusohjelmasta puuttuikin sitten selkeä toteamus, että ammattidiesel tulisi käyttöön.

Tämä on sikäli hieman outoa, sillä vielä keväällä ennen vaaleja kaikki puolueet olivat ammattidieselin käyttöönoton puolella. Lakia oli valmisteltu jo hyvin pitkälle ja se olisi voitu ottaa käyttöön edellisen hallituksen ja liikenneministeri Harakan valtakaudella.

Mutta. Vaikka kaikkien kuljetusyritysten toivomaa uudistusta ei kirjattu hallitusohjelmaan, niin se ei tarkoita, että aihe olisi hyllytetty. Onneksi SKAL jatkaa lobbaamista. Nähtäväksi jää, ottaako istuva liikenneministeri Lulu Ranne lähes valmiin paketin uudelleen esille saaden näin helpot pisteet plakkariinsa.

Jos ammattidiesel on rahasta kiinni, niin annan ilmaisen vinkin: nipistetään Turun Tunnin (myöhässä) Juna -hankkeesta pari prosenttia kumipyöräliikenteen turvaamiseksi.

Nähdään Seinäjoella

Yhdistyksen syyskokouksessa pohditaan ja päätetään ensi sekä tulevien vuosien kuvioita niin toiminnan kuin taloudenkin suhteen. Uusia henkilövalintojakin tullaan tekemään, joten tulethan paikalle päättämään.

Itse en ole ehdolla enää seuraavalle puheenjohtajakaudelle, sillä aion keskittyä enemmän tähän Charter Club -lehden tekemiseen, kansainväliseen yhteyden pitoon sekä bussialan tiedottamiseen printissä ja verkossa.

Seinäjoen kokouksesta tarkemmin jäljempänä lehteä Sihteerin Sanomissa.

*Kimmo Wirén
puheenjohtaja, päätoimittaja*

Tässä lehdessä 3/2023

MEDIATIEDOT / TEKIJÄTIIMI	3
PÄÄKIRJOITUS: Syksyn sävel	5
SISÄLLYSLUETTELO	5
VIERASKYNÄ: Ammattiinsa pätevä kuljettaja?	6
LUKIJALTA: Arjen sankareita	7
TIMON KULMA: Miten otamme haltuun roolimme tilausajossa?	9
BUS 2023: Linja-autoväki treffasi Jyväskylässä	10
KOEAJOSSA: Mielenkiintoinen Amper	12
ISKON MATKASSA: Keikalle Norjaan	14
KOEAJOSSA: Paras koskaan tehty Volvo Suomessa	18
KOULUTUSALA: Kiinnostaisiko raskaan kaluston kouluttajakurssi?	21
KOEAJOSSA: Uusin Setra liittää matalalla	22
TEKNIKKAA: Digipiirturihuoltoa	26
KARESVUO KOMMENTOI: Ammattipätevyys	27
BUSSIBONGAILUA.....	28
BUSSIYRITYS: Bussi-Mannisen uusi bussi.....	29
UUTISIA	30
IN MEMORIAM: Muistoissamme Risto Heikkinen	32
YRITYSJÄSENET	35
SIHTEERIN SANOMAT / KOKOUSKUTSU	36
JÄSENEDET / LOMAMÖKKI	38

Ammattiinsa pätevä kuljettaja?

Ystävämme Kinmo otti yhteyttä kysyen kovin mielenkiintoisen ja kuitenkin yksinkertaisen kysymyksen. Siitä jatkuneen keskustelun perusteella, vastaukseni ei ilmeisesti ollut ainakaan yhtä yksinkertainen.

Vuoropuhelu kirjoitti myös ajatuksen mahdollisuudesta kirjoittaa tähän lehteen.

Lehden kantava teema on kuljettajien koulutus ja kouluttaminen. Minä puolestani olen ollut mukana, tavalla tai toisella, suomalaisessa logistiikkakentässä vuodesta 2003. Unohtamatta lapsuuttani, jossa molemmat vanhempani olivat ammattikuljettajia ja sain reissata heidän mukanaan ison auton kyydissä. 2017 aloin katselemaan maailmaa myös opettajan/kouluttajan istuimelta.

Olen usein päätenyt keskusteluun, jossa puidaan kuljettajien jatkokoulutuspäivien tarpeellisuutta. Aihe on selvästi sellainen, johon jokaiselta kuljettajalta löytyy mielipide. Mielipiteitä löytyy niin puolesta kuin vastaan.

Olen aina pyrkinyt perustelemaan asiaa itselleni kuin myös muille esim. pelastushenkilöstön kautta. Harjoittelevathan palomiehetkin jatkuvasti, vaikka varmasti tietävät kuinka liekki sammutetaan. Kuljettajat tekevät työtä, joka on alttiina jatkuville muutoksille. Uusien muutosten lisäksi pitäisi pystyä muistamaan kaikki vanha ja opittu sekä tarpeen tullen muuttamaan vanhoja oppeja ja käytänteitä. Kuljettajalta vaaditaan paljon, jotta suorite toteutuu turvallisesti, kustannustehokkaasti, sujuvasti, lain puitteissa ja asiakaslähtöisesti. Lisäksi kuljettajan tulisi olla edustamansa yhtiön ja ammattiryhmän positiivinen edustaja sekä omaa

toimintaansa arvioiva ammattilainen. Sorrummeko kuljettajina liikaa ajatukseen, "kyllä minä tämän osaan". Ammattina kuljettaja vai ammattikuljettaja? Rajan veto voi olla hankala. Itsestämmme se kuitenkin on kiinni, kuinka ympäristö kokee meidät.

Ymmärrän myös miksi jatkokoulutus kohtaa hyvinkin negatiivisia ajatuksia. Vaaditaan kouluttajalta paljon, jotta koulutus pysyy mielenkiintoisena ja hyödyllisenä. Lähes poikkeuksetta kouluttajassa ja koulutuksessa on jokin vika, mikäli päivä ei pysy mielenkiintoisena. Tämä toki vaatii myös sen, että koulutettavakin arvostaisi itseään kuulijana ja alansa ammattilaisena, joka mittaa koulutuksen arvon myös muutoin kuin rahassa. Halvalla harvoin saa hyvää. Olkaa siis hyvät kuljettajat kiinnostuneita siitä mitä haluatte, eikä vain siitä mitä joku maksaa. Tähän toivotte myös omilta asiakkailtanne.

Silloin kun elantoni perustui pelkästään kuljettajan työhön, koin työni ja liikenteen hyvinkin yksinkertaisena ja musta-valkoisena asiana. Sittenkin kun hyppäsin myös kouluttajan rooliin, aloin löytämään myös harmaan sävyjä liikenteestä ja kuljettajien taidoista. Mitä enemmän teen rinnakkain kouluttajan sekä kuljettajan töitä, sitä enemmän väripaletti kasvaa. Tällä yritän sanoa, että mikäli katsomme asioita vain yhdestä näkökulmasta, emme voi kehittyä alamme ammattilaisten parhaimmistoksi. Vaikein asia ammattilaisuuden ylläpitämisessä on myöntää oma vajavaisuutensa ja samalla kuitenkin tehdä ylpeästi se mitä on tekemässä.

Karo Kautonen

LUKIJALTA

Tilusajoliikenteessä on meille tärkeitä arjen sankareita, kuten meille niin monelle tuttu Leena, joka on toiminut kymmenen vuotta Helsingissä vapaaehtoisena liikenteen ohjaajana. Tuttu hahmo Senaatintorin alueella. Leena tervehtii meitä aina iloisena ja auttaa pitämään tilusajopaikat meille vapaana, ja todellakin ilman varsinaista palkkaa. Leena kertoo, että 10 vuoden aikana suurin muutos on se, että Helsingin kaupunki ei tunnu enää ymmärtävän matkailuliikenteen merkitystä.

Terveisin Roki Nieminen

Uutta Pyhän mökillä!

Sinulla on käytössäsi 2 hissilippua laskettelukauden ajan. Liput ovat voimassa 17. 11. 2023 alkaen talvikauden loppuun. (Normaalihintainen viikkolippu maksaa 206 €/hlö)

Autokeidas jo vuodesta 1961

onnistuneiden pysähdysten keidas!

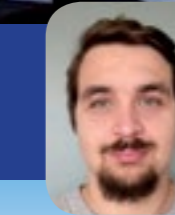
NESTE Restaurant • Finnmark • HESBURGER • K SHOP

Aina löytyy hyvä syy pysähtyä, nimittäin meille Autokeidaan palmun alle. Autokeidas on suomalainen perheyrittys, jolla on toimintaa Forssassa ja Iissä. Palvelemme kattavasti matkailijoita ja meillä saat niin tankin kuin vatsan täyteen, yhdellä ja samalla pysähdyksellä.

Avoinna 24h Keitaankatu 1, Forssa
Avoinna 6-23, Sorosentie 2, Ii
autokeidas.fi

Autokeidas

Nyt bussikaupoille!

Meiltä kaikki LAATUMERKIT parhaaseen palveluun!

Ville Ketola
050 336 2634
ville.ketola@finneoplan.fi

Hannu Henriksson
0400 828 364
hannu.henriksson@finneoplan.fi

Finneoplan

Somerotie 11, Kangasala
www.finneoplan.com

• Vaihto • Rahoitus • Leasing

SIPOONLAHTI

SUBWAY

KOTI
PIZZA

Porvoo - Helsinki,
puolimatkan
krouvi.

ALL ABOUT BUS, COACH AND PEOPLE

busworld®

EUROPE BRUSSELS

7-12 OCT 2023

WWW.BUSWORLDEUROPE.ORG

MUUT
BUSWORLD-
NÄYTTELYT

SOUTHEAST ASIA JAKARTA | 15-17 MAY 2024
TÜRKIYE ISTANBUL | 29-31 MAY 2024

Miten otamme haltuun roolimme tilausajossa?

Olemme tehneet reissua paljon ja kohdanneet erilaisia asiakkaita. Jokainen matka on oma projekti eli kahta samanlaista reissua ei voi tulla.

Tässä kolumnissa on tarkoitus heittää ajatuksia ja ajateltavaa. Ohjeita en voi antaa, koska jokainen tekee omalla persoonallaan töitä. Se mitä minä teen, ei sovi toiselle sellaisenaan. Silti molemmat teemme asiat oikein ja lopputuloksena on joko tyytyväinen tai tyytymätön asiakas.

Matkaan valmistautuminen on tärkeä juttu eli pieni palaveri ennen esim. Lapin matkaa olisi hyvä käydä. Siinä voimme tutustua matkanjohtajan kanssa jo alustavasti ja saamme pientä mielikuvaa tulevasta. Tämä-

hän ei ole tarpeen kaikilla keikoilla, mutta on hyvä juttu uuden asiakkaan kanssa ennen pidempää matkaa. Kannattaa lukea matkaohjelma hyvin ja vähän tarkastella reittejä ja taukopaikkoja sekä kohteita. Kaikki tiedonjyvät vaikuttavat varustautumiseesi ja lopputulos on aina parempi, jos olet valmistautunut hyvin.

Ensitapaaminen ryhmän ja matkanjohtajan kanssa on se, missä kaikki osapuolet tekevät ensivaikutelman. Ne muutamat sekunnit vaikuttavat pitkään puolin ja toisin. Tässä kohtaa alkaa selvitä roolimme. Matkatoimistojen valmismatkoilla ja ulkomaalaisten ryhmien kanssa on selvä marssijärjestys ja siinä ei tarvitse paljoa arpoa tekemisen järjestystä. Vähemmän ammattimaisilla matkoilla onkin jo sitten enemmän muuttujia. Matkanjohtajana on ryhmänkeittäjä, opettaja, nuorisotyöntekijä, joukkueenjohtaja tai yms. hieman vieraalla maaperällä oleva henkilö.

Me muodostamme työparin sillä ensisekunnilla kun lähtöpaikalla tapaamme. Meillä on kokemusta enemmän tai vähemmän, mutta olemme kuitenkin työksemme liikkeellä.

Usein roolimme on melkoisen vahva eli usein olemme tilanteessa, jossa tekemisemme ratkaisee paljon. Siinä tehtävien jakaminen vieraan ihmisen/ihmisten kanssa on isossa roolissa. Sen olisi osuttava kerralla mahdollisimman oikeaan. Ihmissuhdetaidot ovat erittäin tärkeä osa työtämme.

Mikrofoni on pelottava työkalu

Tätä vaikeasti lähestyttävää kapulaa joudumme käyttämään, halusimme tai emme, ja vielä matkan alkumetreillä, jolloin emme ole vielä kovin rennossa mielentilassa. Hyvä äänenlaatu on tärkeä, mutta nyt pureudumme sisältöön.

Tervetulot, esittelyt ovat perusjuttuja ja niillä otetaan tilanne haltuun. Bussin varusteet, matkan kulku, turvallisuusasiat ja yms hoidellaan matkan alussa. Saammeko viestin perille vai tuleeko heti kysymyksiä asioista, jotka sanoit 5 minuuttia sitten? Tuleehan niitä, ihan varmasti.

Ihmisillä ei ole kuulo päällä ja vaikka olisikin, he omaksuvat vain pienen osan tarinastasi. En tiedä kuinka monen toiston jälkeen koko info olisi mennyt kaikkien tietoon. Siihen ei ole lukumäärää ja tämäkin on ihmiselle ominainen piirre, siis meille kaikille. Emme silti lakkaa ihmettelemästä, kuinka vaikeaa on saada viestiä maaliin.

Itse pyrin esim. pikavuorokuulutuksissa mahdollisimman selkeään artikulaatioon ja lyhyisiin lauseisiin. Siis selkeällä äänellä vain oleellista tietoa. Sekään ei aina riitä, mutta mielestäni se on paras keino. Täytyy vain vastailla kohteliaasti lisäkysymyksiin ilman ylimääräistä leikinlaskua. Huumorin viljely on vaikeaa ja riskialtista puuhaa.

Matkan edetessä mikrofonista tulee tutumpi ja joillekin voi käydä niin, että alkaa pitää omasta äänestään enemmänkin. Jokainen esiintyy omalla persoonallaan ja kun siinä onnistuu, niin hyvä siitä tulee. Ei siis ole yhtä oikeaa tapaa esiintyä isolle joukolle vieraita ihmisiä. Jokainen tekee sitä omalla tavallaan ja kuljettajan roolin suojissa.

Tämän tarinan tarkoitus on rohkaista tekemään työtään omalla persoonallaan, ei neuvoa, miten se tehdään. Kollegoiden tekemisen seuraaminen eli asiakkaana oleminen on hyvä tapa oppia. Samoin kaikilta asiakaspalvelua tekeville saamme mallia asiakkaiden kohtaamiseen. Siitä vain avoimin mielin ammentamaan parempaa asiakaspalvelua. Tyytyväinen asiakas pitää meidät kiinni leivän syrjässä.

Linja-autoväki treffasi Jyväskylässä

Fibus tuo Isuzu-bussit Suomeen.

Linja-autoliiton perinteisessä bussinäyttelyssä nähtiin merkkejä paremmasta tulevaisuudesta.

Loimmat osastot olivat yllätyksettömästi Fibussilla, Mercedesellä, Scanialla ja Volvolla. Lämmintä ilmapiiriä ylläpitivät niin helteinen sää ulkona kuten Paviljonkin ilmastointi.

Fibussin kakun ehdottomana kirsikkana oli Liikenne Mäkelän entisöimä Delta Plan Nordic. Kaunokaista suojasi Fibussin omat tuotteet, joista merkittävämpänä Iveco ja Isuzu -bussien edustus Suomessa. Fibussilta saa myös pikubusseja, joista mannekiinina oli erittäin luksus-sisustainen Sprinter.

Veho oli tuonut paikalle Suomen ensimmäisen eCitaro-paikkurin, joka toimitettiin Työtehoseuralle jokunen kotva sitten.

Scanialla paikalla oli kaksi kaukoliikenneautoa, Touring ja Irizar.

Volvolla oli nähtävillä upouusi Laurilan 1+2-ovinen 9700S BIIR-alustalla. Keskellä osastoa huomiosta kilpaili BI3R-alusta sellaisenaan, jonka päälle rakennetaan Tilausliikenne Lampisen uusi bussi. Se toinen huomionkipeä oli tietysti carruslainen 9700DD.

Tärkein anti oli tietysti alan väen tapaaminen ja käydyt käytäväkeskustelut. Keskusteluista nostaisin esiin usein toistuneet aiheet: Miten saadaan ala houkuttelevaksi uusille

kuljettajille ja toisena yhtenä kulmakivenä (edelleen) miten saada matkustajat takaisin bussiin? Miksi näissä ei ole onnistuttu, syytämmekö muita vaiko katsoa mitä itse voisimme tehdä asioiden saattamiseksi parempaan reilaan.

Scanian osastolla Touring.

Yhdistyksemme oli taas läsnä SLHS:n kanssa. Pyöräytyimme osastollamme pysähtyneille uskallikoille onnenpyörää, josta kukaan ei poistunut häviäjänä. Pääpalkintona pyöräyttäjälle oli viikko Pyhän mökillämme. Sen voitti Olli-Pekka Kansanoja.

Teksti ja kuvat:
Kimmo Wirén

Upeasti entisöity
Mäkelän Delta Plan.

Laurilan uusin.

Mercedeksen osastolla kiinnosti eCitaro.

Tämän päälle tulee Tilausliikenne Lampisen uusi bussi.

Sormisyötävää ja onnenpyörää yhdistyksemme osastolla.

Raaseporilainen bussiyhtiö Amper viettää tänä vuonna 80-vuotisjuhliiaan. Tietysti työn merkeissä.

Hieman juhlaakin ehdittiin oman porukan kanssa korostamaan.

Bussiyhtiön toiminnan kivijalkoja ovat linjaliikenne alueellaan sekä Helsingin suuntaan. Amperin bussit ja kuljettajat ovat tuttu näky tilausajoliikenteessäkin. Mukava työllistäjä on myös VR junankorvauskyteineen.

Keikkahinnoittelu pohdituttaa

Amper osallistui vanhan normaalin aikana Helsinkiin saapuvien risteilymatkustajien kuljettamiseen. Tänä kesänä valtamerikruisereita kiinnittyi laituriin vain kolmannes huipuvuoden määrästä; eikä nekään aina täynnä matkustajia olleet. Näin ollen tarvittavien linja-autojen määräänkin oli pienempi. Siniharmaita busseja ei tänä kesänä risteilyshuttleissa nähty.

- Keikkahinnoittelu niissä poljettiin turhan alas. Samaa tautia esiintyy myös junakorvaustarjouksissa, harmittelee toimitusjohtaja Johan Amper.

Mielenkiintoista kalustoa

Siisti sisältä, hattuhyllyjäkin on.

Kesäretkeni varsinainen tarkoitus oli kokeilla harvinaista linja-autoa, jota ei Suomen kamaralla aiemmin ole esiintynyt. Kyseessä on siis mahuri-nivel perinteisellä tanko-ohjatulla taka-akselilla. Aikaisemmin elämässäni nivelbussit niin mahurina kuin tuupparina tulivat hyvinkin tutuiksi työni kautta Tampereella.

Amperin nilviäisellä ajetaan koululaisia, mutta johonkin tiettyyn tiluriin on myös oiva. Esimerkiksi kuljettaja Niklas Mattson kävi sillä Stafettkarnevaaleissa. Noin 70-paikkasena sillä voidaan leikkiä lyhyen matkan junaakin.

Autolla ajaminen on helppoa. Automaattivaihteisto vapauttaa kuljettajan keskittymään liikennetilanteisiin. Lyhyestä perusakselivälisestä (5,5 m) johtuen pitkä linjuri on ketterä

Johan Amper (ed.) ja Niklas Mattsson.

Piipahdus Fiskarissa edellytti poseerauskuva.

Mielenkiintoinen Amper

Kutter 9. Kuva: Niklas Mattson.

kääntymään. Vaikka auto on sataselle katsastettu, niin noin 80 km/h on mielestäni riittävän suuri matkanopeus. Töyssyisellä pinnalla kannattaa muistaa, että bussi taipuu keskeltä: jos vaikka kuljettaja vielä pysyisi jakkarellaan, niin takavaunun matkaajat ei ehkä niinkään.

Sama fysiikan laki toteutuu myös käänöksissä eli ajapa ne rauhallisesti, älä kiihdytä ennen kuin nilviäinen on suorassa.

Tanko-ohjatulla nivelvaunulla peruuttaminen on pienieleistä touhua. Mikäli osaat peruuttaa henkilöautoa peräkärryn kanssa, niin olet jo ytimessä. Sen sijaan tällainen linjuri ei salli kovin isoja liikkeitä. Muuten olet linkussa. Tämä kannattaa muistaa siinäkin vaiheessa, kun ajetaan esimerkiksi talliin nokka edellä ja seuraava kuljettaja sen sieltä poisperäyttää. Taka-akseli täytyy saada suoraksi siinä talliin ajettaessa.

VOLVO B12MA -speksejä

- Keskimoottori (340 hv) makaa lattian alla.
- Keskiövella invanostin, keskisillalla paikka pyörätuolille.
- Takatavaratila.
- Istuinvyöt jokaisella paikalla.
- Jälkiasennettuja usb-pistokkeita kattopaneelissa.

Italian 9900

Viimeisiä täydennyksiä talossa on huppea luksusbusi Volvo 9900. Linjuriin ensimmäisissä penkeissä on ällistyttävät jalkatilat ja selkänojatkin kippaavaat miltei vaakatasoon. Keskenmällä autoa on jo meille tutumpaa väljyyttä. Tällä konfiguraatiolla on silti 49 jakkaraa. Tänä syksynä auto saa päälleen yhtiön värit.

Tallin aarteita

Amper on säilyttänyt muutamia karamellejä tallissaan ja niitä pidetään kunnossa ja ehostetaan miten aika vaan antaa myöden. Väittäisin, että Amper on Suomen suurin Kutter-talo neljällä yksilöllään.

Teksti ja kuvat: Kimmo Wirén
Kutter 9-kuva: Niklas Mattsson

Amperin juhlaristeilijä höyrylaiva Runeberg. Kuva: Tom Rönnerberg

Keikalle Norjaan

Norjanmatkan ideana oli lähteä tutustumaan viikon ajaksi Norjanmeren rannikkoteihin ja ihmettelemään vastaantulevia kohteita.

Koska kyseessä oli omakustanteinen reissu, niin majoittumista mietittiin monesta näkökulmasta. Lopputulemaksi muodostui kahden kulkuneuvon saattue ja camping-alueiden palvelut. Hotellimajoitukset ovat tulleet työreissuilla tutuiksi isoilla busseilla huristelujen myötä ja hyvin nekin ovat toimineet Norjassa.

Norjan tiekartta pöydälle

Aluksi suuntana kartalla oli Norjan eteläisen vuorimaan alue reittiä Tukholma - Oslo - Kristiansand - Stavanger - Haugesund - Oslo - Tukholma. Ruotsi oli tarkoitus vain ajaa läpi reittiä Tukholma-Karlstad-Oslo. Koska Suomi on "saari", niin matkalle Helsingistä länteen oli huomioitava vesiesteet.

Eräänä budjettivaihtoehtona tulikin sitten koko rengasmatkan siirtäminen pohjoisemmaksi ja ylityspaikaksi Vaasa-Uumaja -lauttareitti ja tutustuminen samalla uuteen laivaan. Lisänä oli vielä retkikunnan toisen yksikön silloinen sijainti Vaasaan nähden.

Reittikin sitten laitettiin uusiksi ja ideana oli ajaa viikossa kohtuullisia päivämatoja ilman kiirettä. Vaasa-Uumaja-Åre-Trondheim ja siellä vasta tarkennettaisiin tulevat suunnat länteen ja pohjoiseen.

Nettivaraus Wasalinelle ja MS Aurora Botnialle. Ylityksemme menopaluun hinta oli sopiva, vähemmän kuin yksi suunta etelämpänä. Sataman check-in oli näppärä rekisteritunnistukseen perustuva järjestelmä. Lautta on otettu käyttöön 2022 lopussa, joten se oli "uudenkarhea". Matkalla Merenkurkun yli matkustajille oli erilaisia aktiviteetteja

tarjolla. Meriaamiainen oli runsas ja (Tax)Free myymäläsäkin tuotteita esillä. Hintataso ei kuitenkaan houkutelut hankintoihin. Lienee matka-ajan lyhydestä johtuva asia.

Länttä kohti

Umeån satamasta lähdimme kohti kaupunkia ja ensimmäinen menoa jumiuttanut siltatyömaa tuli vastaan. Kiersimme sen pohjoisen reitin kautta ja suuntasimme kohti länttä Örnköldsvikin ja Östersundin kautta (Tie E4, 335, 87, E14). Tarkoituksena oli ajaa Norjan puolelle, mutta jäimmekin Åren itäpuolella sijainneelle Ristafalletin leirialueelle. Puhelimen välityksellä saimme puomin ja huoltorakennuksen koodit ja retken ensimmäinen "nostalgiaisuus" alkoi teltan pystytyksellä. Mainion iltaevästyksen jälkeen ilmapatja kutsui kangaskuplan sisälle maantasossa, sekä toisen auton kattoasenteeseen nostotelttaan, joka on näppärä keksintö. Se vain vaati teleskooppitikkaat ja hieman nuorempaa notkeutta.

Aamutoimien ja leirin purkamisen jälkeen kohti Årea ja Trondheimia

Åressa teimme erilaisia pieniä hankintoja eväsosastoon. Lähelle Norjan rajaa, Storlieniin, oli rakentunut ostosalue Fjell Handel, jossa oli sangen mittava tarjonta kaikenlaista. Parkkipaikalla oli pääosin Norja-tunnuksisia autoja. Huoltoasemaa vain joutui hetken etsimään. Se löytyi kilometrin päästä kylän puolelta.

Ja sitten Norjaan

Rajamuodollisuudet olivat yksinkertaiset, kamerat tallensivat tulijat ja menijät. Pitkää alamäkeä ja vuoristomaisemaa. Trondheimin kutsu rajoittui esikaupunkiin tällä kertaa. Sivuteiden kautta Flakken leirialueelle (Tie 715). Iltasateessa istuimme mukavasti pikkubussin seurustelutilassa ja pohdimme seuraavan päivän suuntaa.

Matkailuidea 16-20 paikkaisella bussilla oli alustavasti hiipinyt mieleeni. Sitähän varten täällä osittain oltiinkin.

Aamulla vielä uusiksi seuraavan suunnan mietintää. Hitran alue oli tullut esiin muutaman kerran, sinne siis (Tie 715, E39, E714, 716, 713).

Norjassa välimatkat saattavat yllättää. Päivämatoja voivat näyttää lyhyiltä kartalla, mutta ajoajat eivät.

Tunnelien ja siltojen saaristoon

Hitrassa on kaikenlaisia maisemia niin maan päällä kuin tunneleissa. Niitä on paljon. Frøyen tunneli sukeltaa meren alitse saarelle, ja on itsessään vahva elämys. Suuren meren läheisyys oli tuntuva.

Majoittuminen onnistui siellä vasta kolmannessa paikassa Mistfjordveien 1243 Sandstadissa kun saariston leirialueet olivat pääasiassa tarkoitettu lähinnä matkailuautoille ja me olimme matkassa telttavarustuksella. Campingmestassa oli paljon saksalaisia ja sveitsiläisiä kulkuneuvoja. Vuoroveden liikkeitä saatoimme seurata aivan vierestä.

Aamulla kohti Namsosta. Tie oli hyvin monipuolinen maisemiltaan. Seuraavana leiripaikkana oli Overhallan lähellä hyvin toimiva Bjøra Camping, jossa oli mm esimerkillinen septiasema ja siistejä mökkejä tarjolla (Tie 713, 714, 710, 715, Fv17). Myös eräs yksityiskohta on mainittava, isäntä toi puupöytäpenkki-yhdistelmän pienellä etukuormaajalla käyttöömmme illallista varten!

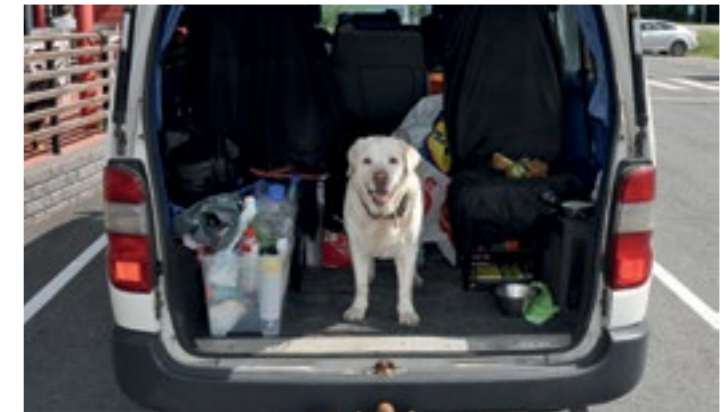
Aamusuihkujen (10kr kolikolla 5min) jälkeen kohti pohjoista tietä 17 Holmiin, Horniin ja Forvikin satamaan. Reitillä oli muutama lauttayhteys. Viimeisimmässä jäimme rannalle, kun lauttaan ei mahtunutkaan mukaan. Toinen yksikköme siis lähti eteenpäin ja me pääsimme tutustumaan sataman tarjontaan. Paikallinen hotelliravintola Handelsstedet Forvik oli kävelyetäisyydellä, joten sinne kahville. Jotain matkamuistoihin liittyvää tuli hankituksi.

Puolentoistatunnin odottelun jälkeen olimme matkalla Tjøttan rantaan suuntana Sandnessjøen Søvik, josta toinen ryhmämme oli jo löytänyt leirimestan parinkymmenen kilometrin päästä. Siellä leirin pystytys ja maukas retki-illallinen lentokentän vieressä. Kentällä oli liikennettä, kun "ropelikone" ehti käydä ja kääntyä peräti kolmesti.

Blå Vegenin alkupään lähelle

Mo I Rana oli seuraava päämäärämme. Hienoissa maisemissa riitti katseltavaa ja Lävongin lauttasatamassa oli vastassa opastaja, joka kertoi henkilöstövajeesta vesikuljetuskeksinnössä. Muutama seuraava lähtö oli peruutettu. Ajo takaisin etelänsuuntaan ja tunnelitie 78 kautta päätielle E6. Tunneleita Norjassa riittää ja niiden pituudetkin ovat usein kilometreissä mitattavia.

Mo I Rana on lähellä napapiiriä. Siellä on yli 18 000 →

Tuokiokuvia reissun varrelta.

asukasta ja siten merkittävä keskus suuren suoluuvuoren kainalossa. Pysähdyimme keskustaan ja tutustuimme paikallisiin ruokamarkkinoihin, joissa oli tarjolla mm saamelaista perinneruokaa. Kaupunki antoi vireän vaikutelman.

Retkiyöpymispaikka, Yttervik, löytyi netistä noin 10 km etelään keskustasta. Siellä oli tarjolla matkailuautoipaikkojen lisäksi myös tilat telttailijoille ja mökkimahdollisuudet. Aivan meren rannassa oli aitiopaikka katsoa Norjan luonnon hienouksia vuorista saaristoon. Yöllisellä kalastuskeikalla saaliiksi saatiin puoliostakiloinen turska. Pyöriäisetkin iloittelivat hieman kauempana. (Tie 17, 78, E6)

Suunta kohti itää

Aamupäivällä Mo I Ranassa oli aika kääntää suunta kohti kaakkoa, toisen ryhmän jatkaessa kohti Bodøn kaupunkia. Blå veggen on suora yhteys Uumajaan ja kulkee pääosin Västerbottenin läänin alueella. Tie sopii nopeaan siirtymiseen, mutta välillä on hieman asutustakin, joissa voi pitää elpymistaukoja. Norjasta lähdettyämme ensimmäinen pysähtyminen tapahtui Hemmavanin Köpcentrumin kohdalla. Tärnaby taas tarjosi katetun evästelypaikan. Lyckselessä oli vanhojen amerikanautojen kokoontuminen.

Uumajaan saavuimme illansuussa ja aloimme etsiskellä majoittumispaikkaa. Jälleen kerran kolmas kerta toden sanoi ja First Camp -alue kutsui teltan kasaukseen. Se sijaitsee muutaman kilometrin päässä keskustasta. Suuri alue, jossa oli tilaa monenmoiseen leirytykseen.

Aamulla jo rutiiniksi muodostuneisiin leirin purkutoimiin ja pikkubussin keula kohti satamaa muutaman ostoskeskuksen kautta.

Satamaan oli jo saapunut muitakin kulkijoita ja jonotuskais-toilla oli merkittävästi ajoneuvoja polkupyöristä kuorma-autoyhdistelmiin. Ainoa iso bussi olikin jo vaihtanut roolia matkailuautoksi.

Muutama matkailuperävaunu, mutta kuten reissussa teimme havaintoja, erityyppiset matkailuautot alkavat olla pääosassa, ainakin vanhemmalla väellä.

Laivamatka Suomeen sujui leppoisasti ja lähdimme sata-masta suoraan kohti etelää. Vaikka Norjassa teiden kunto vaihteli, niin pääosin ne olivat parempia kuin kotimaamme väylät.

Huomioita reissusta

Meillä oli kaksi koiraa mukana ja niillä omat passit ja rokotustodistukset. On hyvä tarkastaa asia hyvissä ajoin ennen matkaa ja hankkia tarvittavat asiapaperit mukaan, jos niitä sattuisikin tarvitsemaan.

Ajantasaiset paperiset maakartat helpottavat retkeilyä, varsinkin pienempien teiden kohdalla.

Camping-alueiden sijainnit on hyvä tarkastaa netistä, mutta sinne ei aina ole päivitetty tämän päivän tilanteita. Me lähdimme seikkailumielellä ja muutaman kerran hyvän paikan löytäminen vaati hieman puuhastelua.

Kylmälaukut, jotka toimivat 12/24/220V, pitivät nesteet viileinä ruokien lisäksi. Jonkin verran paikallista valuuttaa ja pieniä kolikoita on hyvä ottaa mukaan. Tietullit kerätään kameroiden avulla ja onkin mielenkiintoista vertailla pikkubussin ja tila-auton laskuja jossain vaiheessa myöhemmin.

Niin, se matkailuidea, josta mainitsin aikaisemmin. Pikkubussi, 16-20p, varustettuna katetulla perävaunulla. Henkilömäärä esim 10 pax. Retken aikamäärä 1-2 viikkoa. Majoitukset teltoissa/mökeissä camping-alueilla/B&B. Reitteinä pienemmät tiet ja tarvittaessa vain siirtymät isommilla väylillä. Aikataulu olisi hyvä tehdä joustavaksi, niin mahdollisuus poiketa kiinnostaviin kohteisiin säilyy ja liikenteelliset hidasteet eivät muodosta ongelmaa. Ennen kaikkea riittävästi lepoaikaa palautumiseen, joka päivä ei tarvitse olla liikkeellä, jos se siltä tuntuu. Bussi on oivallinen seurustelupaikka, jos ilmat äityvät kosteiksi ja tuulisiksi. Retkelle on hyvä sopia myös yhteiset pelisäännöt, kuinka toimitaan missäkin tapauksessa.

Tämän tarinan voi itse kukin täydentää netistä katsomalla yksityiskohtaisempia tietoja ja kuvia. Materiaalia on paljon ja se ei välttämättä ole päivitettyä tietoa.

Teksti: Isko Uusimäki

Tuokiokuvia reissun varrelta.

Paras koskaan tehty Volvo Suomessa

Reilu vuosi siihen meni, mutta viimeinkin. Volvo esitteli uuden bussialustan ja voimansiirron viime vuoden kesällä testiradallaan Ruotsissa.

Tuolloin bussituotejohtaja Michele Ferrara hehkutti, että "tämä on paras koskaan rakennettu Volvon linja-auto".

Pääsin ensimmäisenä median edustajana kokeilemaan ja kuvaamaan valmiin B13R:n suomalaisessa ympäristössä - suurin kiitos kuuluu Volvo Bus Suomen henkilökunnalle.

Testilenkin olin suunnitellut siten, että tehokkaalla ajankäytöllä saan bussista irti sen mitä halusin testata. Lenkki sisälsi niitä elementtejä, joihin tällainen turistibussi on tehty. Ahtaita, tiukkoja käänköksiä, pysähdyksiä, liikkellehtöjä, moottoritienopeutta ohituksineen, hidastamisineen ja kiihdyttämisineen.

Palautetaan mieliin, mitä nostin esille uudesta Volvosta CC-lehdessä 3/22 eli vuosi sitten:

- uudet moottorit
- uudistettu vaihteisto ja voimansiirto
- parannettu jousitus
- uusi ratti ja ratin säädöt

Näitä puhuttuja ominaisuuksia halusin kokeilla. Nostaisin nyt kaksi tai kolme asiaa ylitse muiden.

1) Dynaaminen ohjaus (VDS)

Volvo Dynamic Steering on upea. Pienissä nopeuksissa on todella helppoa pyörittää rattia sormen päällä. Tätä ominaisuutta arvostaa sompaillessa läpi kiertoliittymien, käänköksien ja parkkipaikalle itseään taiteillen. Suuri vaikutus tällä on myös kuljettajan väsymyksen estoon. Ei enää niska-, hartiaseutujen jumiutumisia eikä niistä johtuviin sairaslomiin tai kuntoutuksiin. Luulisi bussiyrittäjänkin miettivän ja arvostavan VDS:n marginaalisen pientä lisähintaa vaikka kymmenen vuoden ajanjaksolla. Miksi ottaa uutta Volvoa ilman VDS:ää, kysyn vaan. VDS on sen verran älykäs, että isoissa nopeuksissa se toimii perinteisellä tavalla eli on jämää.

2) Tehokas moottori

Neljä eri teholuokkaa samasta myllystä ja parannettu voimansiirto vähentää polttoaineen kulutusta. Perävälitystä voitiin harventaa Tässä yksilössä se on 2.47:1, jonka ansiosta moottori kiertää kasikymppin nopeudessa 1100 ja satasessa 1300 rpm. I-shift-vaihteisto toimii ja reagoi vieläkin paremmin. Ilmastoinnin kompressori on nyt koneessa kiinni, joten koriin kantautuu vähemmän ääntä.

Uusi 13-litrainen on hieman kookkaampi. Ilmastoinnin kompressori on nyt koneessa kiinni.

Kojelaudassa on Volvo dna:ta. Kaikki on siellä missä ennenkin. Ratti on uusittu, mutta sekin tuntuu entiseltä Volvolta.

3) Kojelauta ja mittaristo

Vaikka kuljettajan kojelauta on erilainen kuin ennen, niin on perin helppo omaksua uudet painonapit ja niiden paikat. Mittaristo on täysin uusi, digitaalinen. Neljästä eri esitystavasta voi valita sen itselleen sopivimman. Kaikkea tietoa löytyy ratin napista valiten kyllä, mutta itselleni tärkein näyttö on vain ajamani nopeus numeroilla ilmaistuna. Kaikkea informaatiotauhua ei koko ajan tarvitse olla näkyvillä. Rattikin on uusi ja siinä on jopa tilt-säätö.

Esittelybussi oli NEW 9700, jonka korissa sinällään ei uutta ole. Sen sijaan oli hyvä nähdä ja kokea muutama juttu kuitenkin. →

Volvo B13R

- Pituus 13,1 m
- Korkeus 3,65 m
- Matkustajapaikkoja 53 (Comfort level 3)
- Vaihteisto AT2412G
- Hydraulinen hidastin
- Teho ja vääntö 460 hv, 2300 Nm
- Erillisjousitettu etuakseli
- Peruutuskamera ja keskioven valvontakamera

OLETKO TYYTYVÄINEN FIRMASI NETTISIVUIHIN, LOGOON TAI MARKKINOINTIMATERIAALEIHIN?

Jos et, niin auttava käsi työnäytteineen (mm. tämän lehden taitto) löytyy osoitteesta

WWW.CREATEC.FI

Terv. Juha / 040 544 7736

- LAADUKKAASTI
- AJATUKSELLA
- JÄRKEVÄÄN HINTAAN

Saat tabletin asettumaan.

Sähköpääkeskus tavaratilassa.

Kattopaneeli.

Toiletin huuhteluvesisäiliö on siirretty etuakselin päälle, joten tyhjää tilaa hyödynnetään näinkin. Täyttöliittimet tavaratilan etuseinässä.

Uusittu ilmastoinnin ohjausyksikkö.

Sähköflektit moottorin molemmin puolin huolehtivat jäähdytyksestä. Bittiohjatusti tietenkin.

Esimerkiksi linja-auton saranaluukut ovat huomattavan kevyitä käyttää. Matkustajan paikalla on modattu pöytä-taso, johon saa tabletin paikalleen. USB-latauspistoke on niin ikään penkin selkämyksessä. Fiksua teollista desingä ja suunnittelua tämäkin.

Merkinantopiirin painike (suomeksi: stoppi-nappi) on nyt koskettavaa mallia, eli ei enää pohjaan juuttuvia nappeja. Yksinkertaisen nerokas oivallus sekini.

Loppuajatus koeajon jälkeen

Michele Ferraran markkinointitoteamuksen voin allekirjoittaa sanomansa isoin kirjaimin. Onhan tämä paras Volvo tähän asti. Tiivistetysti: paljon tuttua, mutta hyvin paljon myös parannuksia.

Teksti ja kuvat: Kimmo Wirén
Kiitokset: Petteri Reku ja Tommi Pyöriä

Katso myös lyhyt esittely
Charter Club Finlandin
YouTube-kanavalla

CHARTER-KULJETTAJILLE

- Kuski ja matkanjohtaja syövät meillä aina ilmaiseksi
- Charter-passi (kymmenen leimaa = 50 € K-lahjakortti)
- Meillä myös n. 70 hengen ryhmäruokailutila
- Ilmoita tulostasi etukäteen ja saat kiitokseksi eväspussin

MONIPUOLINEN PYSÄHDYSPAIKKA!

Kotipizza, Burger King, Lounas, À la carte, Kesäterassi;
Makeistori, Kauppa, Finnari, Kukkakauppa sekä Jäätelökioski

Neste K Pukaron Paroni
Koiivistontie 2
07830 Pukaro (Lapinjärvi)
P. 019 613185
pukaronparoni@nestek.fi

www.pukaronparoni.com

Kiinnostaisiko raskaan kaluston kouluttajakurssi?

Liikenneturva järjestää joka vuosi REAK:in kouluttajakursseja. Voit hakeutua kurssille Liikenneturvan verkkosivulla.

Ajaessaan liikenteessä raskaalla ajoneuvolla kuljettajan on tunnistettava paitsi itseensä ja ajoneuvoonsa liittyvät riskit myös muihin kuljettajiin ja heidän ajoneuvoihinsa, kevyeen liikenteeseen, tieliikenneympäristöön ja -oloihin sekä työtehtäväänsä liittyvät riskit.

REAK®-kouluttajakurssi

Kurssi on tarkoitettu raskaan kaluston kuljettajien koulutustehtävissä työskenteleville tai niihin tehtäviin hakeutuville. Kurssi antaa valmiudet ja valtuudet järjestää ennakoivan ajon kurseja raskaan liikenteen kuljettajille sekä toimia niillä kouluttajana.

Kouluttajakurssilla

- tutustutaan ennakoivan ajamisen periaatteisiin
- vahvistetaan turvallisen ajamisen perusasioiden ymmärtämistä
- kehitetään kouluttajavalmiuksia henkilökohtaisessa opetusharjoittelussa

Pätevyysvaatimukset

- Voimassaoleva C-luokan ajo-oikeus
- Kokemusta raskaasta liikenteestä joko kuljettajana, ajojärjestelijänä, liikenneopettajana tai muuten
- Ei merkittäviä liikennerikkomuksia (törkeä liikenteen vaarantaminen tai rattijuopumus)
- Halu sitoutua liikenneturvallisuuksiin
- Eduksi luetaan REAK®-kurssi

- Kentälle tarvitaan lisää ammattitaitoisia ja motivoituneita kouluttajia. Pitkän linjan osaajilla on sitä tietoa ja taitoa toimia liikenteessä turvallisesti, jota pitää jakaa tuleville polville. Kouluttajakoulutuksesta saadaan myös vahvistusta omaan liikenneturvalliseen toimintaan ja käyttäytymiseen.

Monet kouluttajistamme ovat koulutustahojen opettajia, Puolustusvoimien tai kuljetusyritysten henkilöstöä, taustoitetaan Liikenneturvan koulutusohjaaja Pentti Tervo.

Teksti ja kuvat: Liikenneturva

Kouluttajakurssilaisia yhteispotretissa. Etummaisena makoilevat Pentti Tervo (vas) ja Toni Vuoristo.

Tei Tupa

3-tien kulkija: ÄLÄ OHITA TUPAA!

Tei-Tupa on Tilausajokuljettajien palkitseva ja tunnetusti paras vatsantäyttöpäikka kolmostien varrella Ikaalisissa, 5 km Vaasan suuntaan. Tei-Tupa on erittäin viihtyisä, valoisa hirsirakennuksessa toimiva ruokaravintola kahvilapalveluineen.

- 200 asiakaspaikkaa
- Maankuulu lounas noutopöydästä, itsevalmistettua kotiruokaa
- Alkuruokapöytä mahtavalla kala- ja salaattitarjonnalla
- Lämminruokavaihtoehtoja
- Herkulliset jälkiruoat
- À la carte annoksia, grilliruokia, jäätihampurilaisia
- A-oikeudet

AVOINNA JOKA PÄIVÄ KLO 7 - 20
Lounasaika joka päivä klo 10 - 19
Sopimuksesta muinakin aikoina!
Sunnuntaisin extra-lounas
Aamiainen tilauksesta

Teikankaantie 330, 39500 Ikaalinen
puhelin 03-458 7656
ravintola@tei-tupa.fi

www.tei-tupa.fi

♥ Kiitos, kun ilmoitat ryhmäsi tulosta etukäteen!

Uusin Setra liittää matalalla

Setran väki kutsui taas luokseen euroopalaisia autotoimittajia ja kansainvälisen bus-situomariston jäseniä koeajamaan uusia Setran matalalattiabusseja. Ensimmäisinä maailmassa!

Viime syksynä Setran uutuusmarssituksen aloitti malliston yläpäästä Comfort- ja Top Class (CC-lehti 4/22). Nyt esittelyvuorossa oli paikallis- ja seutuliikenteen MultiClass LE500 -versiot.

Koeajopäivinä tarkoituksena oli testata uutta mallia aidossa ympäristössään. No, ilman maksavia matkustajia tietysti. Setran suunnittelu- ja tekniikkaihmiset halusivat mahdollisimman paljon tietoa, fiiliksiä sekä kokemuspohjaista informaatiota meiltä linja-autojen käyttäjiltä, jotta pienet virheet saadaan eliminoitua ennen sarjatuotannon varsinaista aloitusta.

Vielä dinosauriin mehulla kulkevia

Arvatenkin tämä lienee viimeinen diesel-polttoainetta poltava mallisto, sillä ohimennen kuultiin, että 2-7 vuoden sisällä premium-merkki hyödyntää toisenlaisiakin energioita. Suunnittelu niiltä osin on jo käynnistynyt. Diesel-käyttöisiä linja-autoja tulee olemaan vielä pitkään, joten siksi mallin uudistus hyvinkin perusteltavissa.

Esittelyautot

Kolme erilaista versiota samasta MultiClassista: 10,5 metri-

nen 1+1-ovinen Voith-laatikolla, normaalipituinen 12-metrinen seuturi ZF:n Ecolife 2 -vaihteistolla ja kolmantena Hybrid-vaihtoehto. Setralla on nyt tarjota tähän kategoriaan useita erilaisia komponenttivariaatioita ja varusteita, eli "rakenna oma bussi". Liki 15-metrinen ja kolmeaksinen (vaikka 1+2+1 -ovisena) Setra on saatavilla myöhemmin.

Testilenkkiä eri versioilla

Kahden päivän testiajot alkoivat Stuttgartin lentoaseman, Manfred Rommel Flughafenin vieressä sijaitsevasta Mövenpick-hotellista. Lentoasema nimettiin uudelleen vuonna

2014 Stuttgartin juuri edesmenneen pormestarin mukaan. Manfred oli Erwin Rommelin poika. Alkuseremonian jälkeen oli vuorossa tunnin siirtyminen kohti varsinaista testiajopaikkaa Schwäbisch Gmündia, joka on 62 000 asukkaan idyllinen kaupunki eteläisessä Saksassa.

Maasto oli näille eri versioille oiva, sopiva, haastava ja epäkelpo - kaikkea yhtä aikaa. Nythän onneksi pääsimme testaamaan kolmea eri versiota yhteneväisellä lenkillä. Kaupungin katuja, ruuhkaa ja mäkiä maastoa jyrkkine nousuineen sekä laskuineen oli täydellisen hyvä testirata. Pienien nopeuksien bussiin on syytä valita oikea vaihteisto. →

Palautekeskusteluissa nousi yksi tärkeä asia esille. Se on ohjaus. Kun kyseessä on nimen omaan paikallis/seutulii-kennebussit, jossa rattia veivataan enemmän kuin missään muussa liikenteessä, niin ohjaus saisi, korjaan: pitäisi, olla paljon kevyempi. Setran tyypit ottivat palautteemme kuuleviin korviinsa.

Uusi muotoilu

Multiclassin muotoilu jakaa varmasti mielipiteitä, mutta itse tykkään. Ja onhan se setramaisin sanoin: "tunnistettavaa". Todella monet testaajat mainitsivat, että "ihan kuin kaksi eri linja-autoa olisi liimattu yhteen". Mitä itse olet ulkonäöstä mieltä?

- Takaosassa on haettu niin maalauksella kuin isoilla ikkunoilla panoraama-efektiä. Sisällä on todella valoisa ja avaruuden tuntua, Setran suunnittelijat perustelevat. Allekirjoitan tämän.

Bussien keulassa on tunnistettavaa Setra-brändiä. Turistibusseihin verrattuna paikkureissa ajovalot on korvattu hieman halvemmilla versioilla käyttötarkoituksen sanellessa realiteetit. Silti, näyttää Setralta. Kässböhler-logo koristaa keulaa, joka edellisestä sukupolvesta puuttui. Was für ein wunderschönes Detail!

Bussien sisätiloissa korostuu käytännöllisyys huomioiden kuitenkin Setra-kosketus.

Kuljettajan paikalla

Ensireaktioni oli: ihan Mersua/Setraa/eurooppalaista. Muuta en odottanutkaan. Saksalainen filosofia edelleen on se, että myös uusi malli on edellisten kaltainen, jotta tuhansia kuljettajia ei tarvitse niin paljoa uudelleen kouluttaa uuteen linja-autoon. Ymmärrän hyvin. Samaa sanoivat jokusia kuukausia aiemmin Mersun henkilöt, kun Berliinissä ajettiin esim eCitaroa.

Multiclassiin on tarjolla kolme ohjaamovariaatiota linjatyy-pistä riippuen. Katurissa hyödynnetään Citaroa, jossa koko kojelauta liikkuu ratin säädön yhteydessä. Polkimet ovat riippuvaa mallia.

Kuljettajaa avustavia toimintoja on näissäkin vaikka kuinka paljon. Kaistavahti, hätäjarrutus, Side Guard ja 360° kameran saa, jos haluaa. Etuosan R29-törmäyssuoja on jo. Osa näistä on jo pakollisia ja kohta kaikki. Paikallaan pysymis-toiminto (HOLD) liikennevaloissa ja ruuhkassa on itselleni mieleisin - sen raksin optioista mukaan. Kuten digipeilitkin.

Taas tullaan siihen, että miten tämä kaikki teknologia ja sen toiminnan ymmärtäminen saataisiin linja-autonkuljet-tajien tietoon. Edelleen "kokeneet kuljettajat" marisevat kahvipöydissä, että auto on rikki tai toimii kummallisesti.

Der Multiclass fährt von der Haltestelle ab...

Päätoimittaja hankkii kokemusta palautetta varten.

Nykyajan linja-autot ovat tietokoneita, joita pitää käsitellä ja käyttää oikein. Itsellänikin on opittavaa nykyajasta - myön-nän sen avoimesti. Siksi Charter Club -lehti pyrkii tuomaan näitäkin asioita esiin, jotta voimme työssämme suoriutua hyvin eikä vain tyydyttävästi. Loppuun vaikka kevennys: aika tekee tehtävänsä ja fossiiliset kuljettajatkin siirtyvät historiaan.

Teksti: Kimmo Wirén
Kuvat: Dieter Rebmann, Daimler ja KW

Digipiirturihuoltoa

Viimeistään heinäkuussa vuonna 2026 ns. Taco2-piirturi tulee olla niissä linja-autoissa, joilla ajetaan maan rajojemme ulkopuolelle (siis vaikka Tallinnaan, Tukholmaan tai Haaparantaan).

Digipiirturi on jo lähes kaikissa ammattikäytössä olevissa busseissa.

Paperisia piirturiekkoja käyttäviä autoja on vielä niitäkin, mutta vähenevässä määrin.

Elektroniset laitteet ovat alttiita kaikenlaiselle kulutukselle ja aina silloin tällöin tulee vastaan tilanne, kun kuljettajan tarjoama muovikortti ja laite eivät "keskustele" keskenään.

Otin digipiirturiasiasta yhteyttä Tampereen Hervannassa olevan Palanto Oy:n ammattilaisiin. Kiitos heille nopeasta vastaamisesta!

1. Mitkä ovat digipiirturille tehtävät vuosittaiset huolto- toimenpiteet?

- Digipiirturia ei ole lupa korjata, joten ainoa ns huoltotoimenpide on joka toinen vuosi tehtävä piirturin sinetöinti (kalibrointi), muistuttaa Sauli Janhunen Palannolta.

2. Kellonajan muutos aiheuttaa usein ongelmia, mitä keinoja on saada digipiirturi ajastettua omin keinoin?

- Valikkoa selaamalla löytyy kohta, jossa pääsee muuttamaan UTC-aikaa haluttuun suuntaan

3. Mitä eroja on, yleisesti ottaen, eri valmistajien piirtureiden huolloissa. Säädettävyyttä, patterinvaihto, puhdistus?

- Piirtureiden kalibrointi tapahtuu sekä VDO:lla että Stoneridgellä samalla tavalla.

Poikkeuksena VDO:n piirturissa on patteri, joka on vaihdettava sinetöinnin yhteydessä joka toinen vuosi.

Piirturissa on aina oltava virta ja tämä patteri takaa ylläpitovirtaa piirturille tilanteessa, jossa siihen ei muualta virtaa

tule. Mikäli patteri on kulunut loppuun ja piirturi ei saa virtaa mistään muualta, se menee toimintakelvottomaksi. Siinä tapauksessa ainoa keino korjata se on hommata uusi piirturi. Patterin kesto on noin 2 vuotta

4. Digikortin mukana laitteisiin voi kulkeutua sormista rasvaa ja muuta likaa. Kuinka tärkeää olisi pyyhkiä kortti esimerkiksi talouspaperilla ennen asettamista?

- Kortin siru on hyvä pitää puhtaana, koska piirturin lukupää ei lue likaista sirua! Lukupää voi myös likaantua kortin kautta ja tähän vaivaan on olemassa puhdistuskortteja lukupäälle.

On syytä toivoa, että puhdistuskortti auttaa, koska muuta keinoa lukupään puhdistukseen ei ole.

5. Missä hintaluokassa perusylläpitohuolto on?

- Meillä normaalin digipiirturin sinetöinti on 100€ Alv 0%. Älypiirturin (IC) sinetöinnin hinta on 195€ Alv 0%. Hinta sisältää piirturin sinetöinnin, paikannuksen- ja etäluvun testauksen, sekä nopeusanturin sinetöinnin vaihdelaatikon päässä, Seppo luettelee.

Digipiirturit kehittyvät jatkuvasti ja niiden ominaisuuksia lisätään kuljettajan ja ajoneuvon toimintojen seuraamiseksi. 15.06.2019 käyttöön on tullut älypiirturi, jonka eräänä ominaisuutena on mm. sijaintitieto.

Piirturit tulee tarkastuttaa hyväksytyissä korjaamoissa vähintään kahden vuoden välein. Vikatapauksiin tulee reagoida heti ja korjauttaa ne valtuutetuissa paikoissa.

Lisää piirturiasioista voi hakea netistä. Siellä on myös selvitä kuljettajakortin käytöstä.

Teksti: Isko Uusimäki
Kuva: VDO

Ammattipätevyys

Monen vanhemman linja-autonkuljettajan ammattipätevyys vanheni 9.9.23. On ollut aikaa suorittaa vaaditut viisi opintopäivää ainakin viisi vuotta.

Monella suoritukset ovat jääneet tälle vuodelle. Näin kävi myös allekirjoittaneelle. Syykin oli kohdallani selvä. Keikkakuskina pohdin pitkään uusisinko enää ammattipätevyyttä kun tuota ikääkin alkaa kertyä. Toki vihjailujakin olen kuullut lähinnä vakihenkilökunnalta siitä, että nuo eläkekuot syövät leipäämme ja vievät meiltä ajot. Mutta päätin kuitenkin työnantajien suosituksista suorittaa nuo vaaditut viisi kurssipäivää.

Kaksi kurssipäivää kävin työnantajan järjestämällä kurssilla vast ikään perustetussa autokoulussa. Koulu antaa myös ammattiopetusta kuorma-auton ja linja-auton kuljettajiksi opiskeleville. Heillä on myös kova ammatillinen kokemus ja käypäinen hyvä kalusto opetukseen.

Kaksi kurssia suoritin etäopiskeluna netin kautta eräissä lounais-Suomen kaupungissa pääpaikkaansa pitävässä autokoulussa. Autokoulun nimen alla toimintaa on useassa Suomen kaupungissa. Selailin autokoulun kurssitarjontaa ja valitsin sieltä kaksi kurssia alkuun. Kurssit olivat asiallisia ja pätevän pohjois-suomalaisen ketjuun kuuluvan autokoulun taholta toteutettuja. Ilmoittautumin kurseille oli helppo. Hyväksyntä ja nettiyhteysosoite tuli sähköpostiini. Kaikki sujui hyvin, maksutkin suoritin eräpäivinä. Mutta sitten....

Posti toi kotiini karhukirjeen perintätoimistolta jossa minulta vaadittiin kurssimaksua kurssilta jonne en ollut

ilmoittautunut. En ollut saanut mitään kurssivahvistusta enkä linkkiä kurssille, lisäksi laskussa vaadittiin maksettavaksi myös Trafín kirjaamismaksua jota ei tietenkään oltu tehty. En myöskään saanut laskua autokoululta vaan lasku tuli perintätoimistolta.

Ensimmäisellä yhteydenotolla autokouluun minulle kerrottiin että olin ilmoittautunut ko kurssille ja että he veloittavat kurssin hinnan joka tapauksessa oli kurssilla osanottajana tai ei. Ilmoitin etten tietenkään tule maksamaan ko kurssia koska en ole sille ilmoittautunutkaan. Useamman yhteydenoton jälkeen kerroin tekeväni asiasta rikosilmoituksen nimikkeellä Petos.

Soitin pari päivää eräpäivän jälkeen perintätoimistoon josta kerrottiin että autokoulu oli maksanut heille takaisin minulta karhutun kurssihinnan. Asian kerrottiin olevan loppuunkäsitelty. Autokoulu ei ole vaivautunut ilmoittamaan minulle asian saamasta käänteestä. Puuttuvan yhden kurssin suoritin toisessa autokoulussa netin kautta.

Hyvät veljet, kun valitsette kursseja pitäviä autokouluja niin kannattaa harkita minne kouluun ottaa yhteyttä.

Kurssitarjontaa on siis monentasoista. Ehkä kuitenkin alun perin hyvä ajatus on mennyt pelkäksi rahastukseksi. Ammattipätevyyskurssitusta pitäisi ajanmukaistaa lähemmäksi yrityksiä. Millaisia tarpeita ja millaisia kuljetuksia yritykset suorittavat ja räätälöidä kurssit sen mukaan. Jonninjoutava kurssihöpinä ei palvele ketään.

Ajovarma on Trafín kilpailutuksen perusteella valittu toimimaan korttien ym asiakirjojen myöntäjänä. Heille on myös velvoite valvoa kurssien asianmukaisuutta. Omien resurssien puitteissa Ajovarma varmaan tekee parhaansa.

Ari Karesvuo

Monipuolinen taukopaikka Loviisassa

Käännä seiskatiellä vilkku oikealle **Loviisan läntisen liittymän** kohdalla ja kurvaile **Neste K Ankkurituuleen** missä kauppiat **Minna** ja **Stefan Möller** sekä keittiömestari **Tommy Henriksson** miehistöineen odottavat sinua.

Ota yhteyttä etukäteen jos olet tulossa isommalla porukalla niin voimme valmistella tarjoilun valmiiksi. Voimme tarjota kaikkea kunnan kotiruusta aina juhlallisempaan kattaukseen. Ja kaikki lisäksi järkevään hintaan. **Tervetuloa!**

Neste K Ankkurituuli

Avoinna: ma-pe 6-22, la 7-22, su 8-22

Länsikaari 3, LOVIISA ☎ (019) 560 9007 • www.ankkurituuli.fi • facebook.com/ankkurituuli

Bussibongailua

Bussi-Mannisen uusi bussi

Ruovedellä operoivan Bussi-Mannisen oli hankittava nykyisten autojen lisäksi uusi menopeli, sillä kesäkauden tilauskirjat täyttyivät vauhdikkaasti.

Autoja on nyt yksitoista, kahdestoista auto on vara-autona.
- Vähintään yksi auto vuodessa täytyy uusiksi, myös viime kesänä yhtiö hankki uuden auton. Koronan aikana autoja oli kolmetoista, joista kolme myytiin pois, kertoo Anssi Manninen Bussi-Manninen Oy:stä.

Uusi bussi on Mercedes, sen käyttövoima on diesel ja se syö pikkuisen reilut 20 litraa sadalla kilometrillä. Suurin osa Mannisen autoista on Mersuja, seassa yksi Volvo ja yksi Iveco.

Jos tarvitsee bussin, voi etsiä busseja myyvälle nettisivulle.
- Saksassa iso bussikauppa. Heillä oli alkuvuodesta vielä tuhat autoa myynnissä, nyt enää 300 autoa, Manninen sanoo.

Bussin hankkiminen on Mannisen mukaan aika helppoa, kun ostaa samanlaisia kuin käytössä on ennestään. Helppoa on sekin, kun tuo bussin EU-maasta EU-maahan.
- Ei tarvitse kuin tehdä rekisteröintikatsastus, Manninen kertoo.

Tuore Mersu on hankittu käytettynä ja hinnaltaan noin puolet uuden auton hinnasta. Vähän käytettyjen autojen hinnat ovat selvästi nousseet.
- Koronan aikana kukaan ei ostanut uusia busseja. Koronan jälkeen taas suurella osalla firmoista tilanne on parantunut, siksi käytettyjen autojen kauppa on ollut vilkasta.

Toinen hankintoihin vaikuttava seikka on käyttövoima, sillä ala on siirtymässä pikkuhiljaa sähköbusseihin. Uudella tilausajokaluksella pitäisi kuitenkin ajaa parikymmentä vuotta.
- Vielä ei ole tiedossa, millaiset ympäristömääräykset tai lait ovat vuonna 2038 voimassa. Katsotaan, mihin suuntaan maailma muuttuu, toteaa Manninen.

Vanhin Bussi-Mannisen auto on 15-vuotias, sille mittariin on kertynyt kilometrejä 800 000. Tavallisesti autot ovat käytössä miljoonan kilometriin saakka. Tilusajossa autolle tulee kilometrejä vähemmän kuin linjavuoroliikenteessä.

Teksti ja kuvat: Jyrki Liikka
Kirjoitus on julkaistu alunperin Ruovesi-lehdessä.

Uutisia

Liikenne Huovari Oulaisten Liikenteelle.

Omistajanvaihdoksesta huolimatta jatkamme toimintaamme samoin kuin ennenkin. Linjaliikenne toimii aikataulujen mukaisesti, kaikista sovitusta tilausajoista ja matkapaketeista pidetään kiinni ja uusia varauksia otetaan vastaan normaalisti. Valmismatkatuotantomme jatkuu tulevaisuudessaakin ja sama henkilökunta jatkaa työskentelyä uuden omistajan alaisuudessa.

Marko Järvenoja on nimitetty aluetyönjohtajaksi vastuualueen Toholampi ja Sievi, Pekka Vihnusvuori aluetyönjohtajaksi vastuualueen Ylivieska, Nivala ja Alavieska ja Virpi Naumanen myyntipäälliköksi vastuualueen tilausajot ja valmismatkat.

- Muutoksen myötä pystymme yhdistämään kahden yrityksen voimat ja näin käytössämme on laaja autokanta ja ammattitaitoinen henkilökunta. Yhteinen tahtotilamme on tarjota asiakkaillemme jatkossa entistä parempaa ja monipuolisempaa palvelua luotettavasti ja vastuullisesti.

Yhtiöiden tiedote

Finavia julkisti tilastoja matkustajamäärästään.

Lentomatkamusten palautuminen näkyy tilastoissa erityisesti Finavian Lapin lentoasemilla. Rovaniemen lentoasemalla matkustajamäärät jopa ylittivät koronapandemiaa edeltävän ajan. Tammi-kesäkuussa 2019 Rovaniemen lentoaseman kautta lensi 322 331 matkustajaa. Tammi-kesäkuussa 2023 määrä oli jo 346 660.

Lapin lentoasemista lähes vuoden 2019 tasolle ylsivät Kittilä, Ivalo ja Kuusamo. Lentomatkuksella on suora vaikutus busseilla tehtäviin tilausajoihin.

– Rovaniemen huikat matkustajamäärät ovat selvä merkki lentoliikenteen palautumisesta ja Lapin kansainvälisestä vetovoimasta. Lapin lentoasemiemme matkustajatilastot olivat kuluneena vuosipuoliskona kokonaisuudessaan erinomaiset, ja loppuvuoden tulevat reittiavaukset enteilevät matkustajamäärien kasvua entisestään, Finavian reittikehityksestä vastaava johtaja Petri Vuori sanoo.

Helsinki-Vantaalla matkustajamäärät ovat kasvaneet viime vuoteen verrattuna, mutta vielä on matkaa verrannolliseen 2019 vuoteen. Alkuvuonna 2023 matkustajia oli 7,5 miljoonaa, mutta vertailuajankohtana vuonna -19 luku oli 10,6 miljoonaa. Ero selittyy Aasian lentojen vähyysnä, eli meidän Helsinki oli silloin merkittävä gateway-asema Euroopan ja Aasian välillä.

CC ja Finavian tiedote

Lamminmäki siirtyi kankaanpääläiseen omistukseen.

Kankaanpääläisen Jura Snären omistama Sijoitus 100 Oy osti parkanolaisen linja-autoyhtiö A. Lamminmäen koko osakekannan ja liikekiinteistöt. Yhtiöt kertovat kaupasta yhteisessä tiedotteessaan.

A. Lamminmäki Oy:n kapasiteetti on noin 2 000 matkustajapaikkaa ja 60 autoa. Yhtiö työllistää tiedotteen mukaan vakituisesti 40–50 henkilöä ja sen liikevaihto on noin 3,7 miljoonaa euroa.

Ari Lamminmäki on yhtiön perustaja. Hän kuvailee, että oman yrityksen myyminen on iso ja hieman haikeakin prosessi. Lamminmäelle on tärkeää, että kaupan jälkeenkin työntekijöiden työpaikat on turvattu ja yritys jatkaa toimintaansa tutuissa punaisissa väreissä. Ari jatkaa itse yhtiön liikenteestä vastaavana, neuvonantajana ja hallituksen jäsenenä ja Aino Lamminmäki yhtiön myynnissä ja markkinoinnissa.

Jura Snäre on pitkän linjan kankaanpääläinen yrittäjä, jonka yritysrautin liiketoiminta liittyy pitkälti ajoneuvoihin ja ihmisten liikkumiseen.

Satakunnan kansa

Me pidämme huolta busseista

- Verhoilu- ja matkustamotyöt
- Lisävarusteiden asennus
- Kolari- ja korikorjaus
- Maalaus ja teippaus
- Tuuli- ja sivulasien vaihto
- Bussien myynti

+372 5805 8302
alvar.udu@busland.com

Busland Busland_oy Busland Busland OÜ

UUDEN UUTTA

Jääkaappimagneetti

Yhteensopiva lähes kaikkien jääkaappien ja pakastimien kanssa. Mukaan myös tarra!

Shoppaa helposti verkosta: tilausajokuljettajat.fi

Petteri Bussit Kuopion Tila-Autolle.

Petteri Bussit on "liikuttanut" asiakkaitaan kotimaassa ja ulkomailla 20 vuotta. Tiistaina 1.8.2023 tehdyllä liiketoimintakaupalla Petteri Bussit Oy:n liiketoiminta, bussit ja henkilökunta siirtyi Kuopion Tila-Auto Oy:lle.

Liiketoimintakauppa ei vaikuta asiakassuhteisiin ja toiminta jatkuu edelleen Petteri Bussit nimellä.

Liiketoimintakaupan myötä Petteri Bussien matkatarjonta laajenee myös valmismatka puolelle.

Puhelinnumero, sähköposti, www-sivut ja Facebook säilyvät ennallaan.

Kuopion Tila-Auto Oy toivottaa Ristolle ja perheelle leppoisia eläkepäiviä, ja toivottaa samalla vanhat ja uudet asiakkaat lämpimästi tervetulleiksi.

*Yhteistyöterveisin Kuopion Tila-Auto Oy; Heikki, Juha ja Marko
Kiittäen Petteri Bussit Oy, Risto ja Pasi*

Liikenneasema Härkäpakari

Viihtyisä tauko- ja ruokapaikka pirteällä palvelulla

Meille voit tulla syömään aamiaisesta iltaan, tehdä lahjatavara-, laukku- ja ruoka-ostoksia sekä levähtää vaikka kahvin ääressä.

Härkäpakari palvelee

- K-Market avoinna joka päivä aamusta iltaan
- Kokoustila Kammari 20 hengelle
- Neste Express -tankkauspiste ja autotarvikkeet
- Lasten leikkipaikka ulkona ja sisällä
- Sähköautojen latauspiste
- Jäätelökioski ja info-piste kesäisin

Laukku-Center
Hyvä valikoima koti- ja ulkomaisia laatumerkkejä.

HESBURGER
Syömistä iltamyöhään asti pikana!

Avoinnat: ma-pe 5.30-23, la 6.30-23, su 7.30-23
Hesburger ma-su 9-23
Laukku-Center su-pe 10-18, la 10-16 ja sop. mukaan
Risto Rytin katu 2, Huittinen • 02 565 000 • harkapakari.fi

Muistoissamme Risto Heikkinen

Vuonna 1953 Polvijärvellä näki päivänvalon tuleva Volvon raskaan kaluston merkkihenkilö Risto Kalevi Heikkinen (27.1.1953–24.6.2023).

Kun hän oli kolmivuotias, perhe muutti Outokummun pohjoispuolelta Vihdin kirkonkylän pohjoispuolelle Sipilänmäkeen.

Hänen isänsä oli poliisilaitoksen palveluksessa, josta jäi kohta muuton jälkeen eläkkeelle. Äiti toimi kunnan kirjanpitäjänä ja Pesäpalloliiton naisjaston puheenjohtajana pitkän tovin.

Vihti oli Heikkiselle tukikohta aina ylioppilaskirjoituksiin asti. Seuraavana oli vuorossa opiskelusuunnan mietintä. Teologisen tiedekunnan voitti kuitenkin autotekniikka ja Otaniemi. Siellä hänelle oli kunnia opiskella professori Antti Saarialhon oppilaana.

Opiskelulle vastapainona Risto Heikkinen seurusteli vastakkaisen sukupuolen edustajan siinä määrin, että avioitui Ritva vaimonsa kanssa jo 19 vuotiaana. Perheeseen syntyi kolme lasta.

Suomen puolustusvoimissa vietetty 11 kk aika, josta seurasi vänrikin sotilasarvo, loksautti rattaat paikalleen ja voimakkaan motivaation seurauksena opiskelupisteitä kertyi yli 70 teknisissä aineissa.

Helsingin katsastuskonttori oli hänellä työpaikkana 1975-76, joka enteili jo tulevaa uraa.

DI-opintoihin sisältyy aina lopputyö, jonka aiheen Risto Heikkinen löysi sattumalta tiedekunnan ilmoitustaululta. Monitoimiyritys Poikkihuhta Oy etsi suodatintutkimukselle

tekijää. Yhteiskunnallinen tilanne oli laskusuhdanteinen ja filttariaiheen saaminen oli taloudellisestikin merkittävää opiskelijalle. Kun vielä projektiin kuului kokonaisen voiteluöljy-suodattimien koestuslaboratorion ja laitteiden suunnittelu, oli mielenkiintoisia haasteita paljon.

Asiakslähtöistä toimintaa Heikkinen pääsi toteuttamaan opiskelujen jälkeen. Markway Oy halusi saada pätevän henkilön "tulkiksi" luovan henkilöstön ja asiakkaiden väliin. Tehtävänkuvana oli asiakkaiden teknisten termien kääntäminen mainosmateriaaleissa käytettävään muotoon. Työ oli enemmän kuin vaikeata ja Heikkinen ratkaisi asian rakentelamalla itse aineiston asiakkaan haluamaan muotoon.

Vuonna 1979 kesäkuun ensimmäisenä päivänä alkoi Risto Heikkisen uraputki Volvon palveluksessa. Johtaja Rainer Nyman pyysi häntä kuorma-auto-osastolle. Risto oli kuitenkin jo menossa Hiab-Foco-nosturiyritykseen, mutta muuttaminen Raisioon ei oikein innostanut, joten silloin Nummelassa asuvana Volvon kutsun valinta oli selvä.

Risto Heikkisestä tuli todellinen moniottelija Volvo kuorma-autojen markkinoinnissa ja myynnissä. Hän oli aktiivijäsen myös Liikenneministeriön 1980-luvulla asettamassa raskaiden ajoneuvojen paineilmajarrujen turvallisuuskehitystyöryhmässä.

Koko maata kiertäviä useamman ajoneuvon käsittäviä kuorma-autokiertueita järjestettiin vuosittain pari kappaletta. Heikkinen halusi itse henkilökohtaisesti etukäteen koeajaa jokaisen kiertueella mukana olleen kuorma-auton. Jos auton ajokäyttötymisessä esiintyi jotain poikkeavaa, asiaa tutkittiin ja säädettiin – joskus perusteellisestikin – kunnes

auto oli Heikkisen mielestä hyväksyttävässä kunnossa.

Esimerkiksi 1983 järjestettiin yhteispohjoismainen 30 auton kiertue, jossa oli norjalaisia, ruotsalaisia ja suomalaisia kuorma-autoja, kukin maan tyyppisten varustelujen mukaisesti. Autot haettiin Oslostä Rovaniemelle. Projektihenkilöiden perheetkin olivat mukana, joten hekin pääsivät käsitykseen, minkälaista työtä tehtiin.

1980-luvun loppupuolella Volvo luopui aikaisemmin haltuun ottamastaan V.M. Sandbergin Tampereen jälleenyntipisteestä. Varaosapäällikkönä siinä toimineelle Kalle Rantalalle luovutettiin autotalon liiketoiminnat hoidettaviksi. Hän perusti Pirkanmaan Autokeskuksen edustamaan Volvo-tuotteita alueella. Rantala kutsui Heikkisen raskaan puolen vetäjäksi Tampereelle.

1990-luvun alun lama pysäytti Suomessa uusien ja käytettyjen kuorma-autojen menekin lähes täysin. Heikkinen näki juuri vapautuneissa Baltian maissa käytettyjen autojen avautuvia uusmarkkinoita. Hän järjesti silloin Tallinnassa ja Riiasa muutaman esittely- ja myyntitempauksen, joilla hän loi toimivat kuorma-autojen välityskanavat näihin maihin.

Kalle Rantala poistui keskuudestamme nopeasti edenneen vakavan sairauden vuoksi, jolloin Pirkanmaan Autokeskuksen toiminnot pian sen jälkeen palautuivat Volvo-Autolle.

Risto Heikkinen ja hänen harrasteautonsa vuonna 2007, 4-ovinen Volvo Amazon vuodelta 1966.

Heikkinen palasi siinä vaiheessa Vantaalle hoitamaan Volvo Truck Trading -vientitoimintoja Baltiaan. Jonkin ajan kulluttua hän siirtyi Volvo kuorma-autojen maahantuonnin aluepäälliköksi.

Alkuvuodesta 1995 Volvo-Auto pilkottiin useammaksi yhtiöksi. Volvo raskaiden maantieajoneuvojen markkinointia varten perustettiin Suomessa Volvo Kuorma- ja Linja-autot-yhtiö.

Yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat kaikkeen, myös kuorma- ja linja-autojen kauppaan. Etelän suunnassa riitti →

Ilmailunkatu 19, 33900 Tampere, puh. 0400 293 700, ulonen@ulonen.com, www.ulonen.com

tehtävää. Risto Heikkinen solmi Göteborgissa emoyhtiöiden kanssa sopimukset ryhtyä Volvo Trucks ja Volvo Buses edustajaksi Baltian maissa toukokuun puolivälistä 1995 lähtien.

Näissä maissa tarvittiin vetäjää, jolla oli visioita, kun yksitään kulttuurierojenkin tähden mietittävää riitti. Alueelliset erot ja niiden vaikutukset kaupan tekoon vaativat melkein-pä ennustajan taitoja.

Tuo projekti työllisti Risto Heikkistä alkuvuoteen 1999. Tukikohtina olivat Tallinna ja Riika. Linja-autojen myynti siihen suuntaan tapahtui loppuaikoina Suomen kautta. Vielä 2000-luvulla Risto myi Tallinnan liikennelaitokselle (Tallinna Autobussikoondis) pari sarjaa Volvo 8500-nivelbusseja.

Risto Heikkisen 2000-luvun alkuvuosina Tallinnan kaupunkiliikenteelle myymä Volvo 8500-sarjan nivelbussi (8512MA).

Talvella 1999 Risto palautui Baltiasta takaisin Suomeen Volvo Kuorma- ja linja-auto -yhtiön palvelukseen, alkuun kirjastoautomyyjäksi. Siinä ohella hänelle osoitettiin tehtäväksi toimia myös linja-autoalan suurasiakkaiden yhdyshenkilönä. Robert Eklundin jäätyään huhtikuussa 1999 pois Volvon palveluksesta, Heikkinen peri Eklundin työtehtävät linja-autojen myyntipäällikkönä.

Paluu suomalaisille markkinoille vaati taas uutta ja nopeaa oivaltamista toimintakuvioissa. Ostotapahtuma on monen tekijän summa, eikä henkilökohtaisen tapaamisen merkitystä voida koskaan aliarvioida. Asiakkaiden luottamus myyjään on aina ansaittava, joten Risto Heikkinen "nousi rattaille" tapaamaan linja-autoasiakkaita. Samalla saattoi päivittää olemassa olevat ja tulevat ajoneuvojen hankintatarpeet ajan tasalle.

Linja-autojen myyntityössään Heikkinen keskittyi pitkälti palvelemaan tilausajoyhtiöitä. Hän oli myös työssään tiiviissä yhteistyössä Tilusajokuljettajat-yhdistyksen kanssa. Asiakkaiden palvelemisen ohella Heikkinen kiinnostui busien polttonestetalouden tutkimisesta käytännön olosuhteissa esittelymatkoillaan. Hän verkostoitui myös eräiden alan kuljettajaoppilaitosten kanssa, jonka tuloksena valmistui mm. kuljettajille tarkoitettu taloudellisen ajon videofilmi.

Kun Heikkinen sitten omasta tahdostaan siirtyi eläkkeelle tammikuun lopussa 2012, hän konsultoi jatkajalleen näke-

myksensä ja kokemuksensa. Näin positiivinen jatkumo oli mahdollista ja helpotti asiakkaiden suhtautumista uuteen henkilöön.

Silloiset (vuonna 2012) Heikkisen Charter club -lehden toimittajalle ennustamat tulevaisuuden kuvat olivat suuntaa antavia tämän hetkiseen tilanteeseen. Poliittiset ja tekniset muutokset tulisivat ylläpitämään liikehdintää linja-autoalalla. Heikkinen arvioi hybridibussien käytön laajentuvan. Auto-maattivaihteistojen lisääntyvän ja kuljettajien sekä huoltohenkilöstön koulutuksen kehittyvän.

Vantaalla asuvana Heikkinen oli nyt viimeisen vuoden aikana kokoamassa aineistoa useista kymmenistä allakoidensa muistiinpanoista muistelujaan varten Hetkussa. Muistelut jäivät kuitenkin hänen oman sanontansa mukaan "toteuttamatta vaille valmista"-vaiheeseen, hänen yllättävän poismenonsa vuoksi.

Risto Heikkisen aikaa Volvolla voi kuvata sanoilla: raskaan-sarjan todellinen ammattilainen.

Ristoa jäivät lähimpinä suremaan eestintuliaisena Vantaalle muuttanut vaimo Merike ja kaksi aikuista poikaa ensimmäisestä avioliitosta sekä lapsenlapset.

Teksti: Isko Uusimäki ja Tom Rönnberg

Yhdistyksen yritysjäsenet

A. Lamminmäki Oy
Aarikka Shop
ABC Hyvinkään Ravintola
Ak Tauko Oy / Autokeidas li
Antin Konditoria
Arctic Knife
Arctic Property Oy
Arolan Kuljetus Oy
Artimat Oy / Potkuriparkki
Ateljee Johanna Oras
Autokeidas Forssa
Carrus Delta Oy
Design Hill Oy
Diverssikauppa Ep Ky / Kasvihuoneilmiö
Eteläpää O. Oy
Finneoplan Myynti Oy
H-Equity Oy / Toranda Events
Haagan Suutari Oy
Herkkujuustola Oy
Herkkuravintola Takkatupa
Hollolan Matkakeidas
Hotelli Jussan Tupa
Hotelli-Ravintola Kultahippu
Hullu Poro Oy
Härkäpakari Oy
Härmän Kuntoutus Oy
Ikaalinen Spa Oy
Jaanan Herkkupöytä Oy / Muurlan Opisto
Jonasson Oy / Carsport Design
Juustoportti Catering Oy
Jyväskylän Koulutus- ja Kuntayhtymä Gradia
Jämsän Patalahti Oy
Kahvila-Ravintola Granni
Kainuun Tähti Oy / Neste Kontiomäki
Kaunispään Huippu Oy
Kausalan Matkakeidas Oy
Kittilän Tarvikeosa Ja Huoltamo Ky
Koskelon Matkailukeskus Oy
Koskenkorvan Trahteeri Oy
Koskikartanon Kahvila-Ravintola
Kosonen S. Linja-Autoliike
Kotileipomo Siiskonen Oy
Koulutuskeskus Salpaus
Kouvolan Lakritsi Oy
Kukkolan Tilausliikenne Oy / Kukkolan Bussit
Kuninkaanportti Hartola Oy
Kutilan Liikenne Oy
Kyllönen A. Oy
Kymen Paviljonki Oy
Lankosken Köffi Ky
Lapin Liha Oy
Laukaanhovi Laukaa
Liikekeskus Korpelankulma Oy
Liikenneasema Mäkipeura / Teboil Peura
Lisävaruste Oy / Autopesucenter

Parkano
Turku
Hyvinkää
li
Forssa
Kätkäsuvanto
Tornio
Orimattila
Raudanjoki
Koski TI
Forssa
Lieto
Halikko
Nummi
Savitaipale
Kokemäki
Tornio
Haaga
Sastamala
Pihitipudas
Hollola
Enontekiö
Ivalo
Sirkka
Huittinen
Ylihärmä
Ikaalinen
Muurla
Ylöjärvi
Jalasjärvi
Jyväskylä
Jämsä
Pello
Kontiomäki
Saariselkä
Kausala
Kittilä
Suonenjoki
Koskenkorva
Hämeenkoski
Kerimäki
Nuutilanmäki
Lahti
Kouvola
Ivalo
Hartola
Rovaniemi
Kuhmo
Kuusankoski
Tuorila
Rovaniemi
Lievestuore
Kankaanpää
Peura
Helsinki

Lounasravintola Ämmän Herkkusuu
LSS - Long Special Services Ltd Oy
Matin Ja Liisan Asema Oy
Matka-Mainio Oy
Mikkelin Satamakahvila / Isoäidin Jäätelötehdas
Mikontalon Ravintola Ja Pitopalvelu
Motelli Käpylä Oy / Motel Käpylä
Museorautatieyhdistys Ry
Muurla Design Marketing Oy
Myllyn Kuppi & Kakku Oy
Napapiirin Lahja Oy
Napapiirin Porofarmi Oy
Nelosparkki Oy / Neste Kuivaniemi
Neste Huolto Junttari
Neste Jalastuuli
Neste K Ankkurituuhi
Neste Kolinportti
Neste Kuortane Velj. Jaskari Oy
Neste Linnanportti
Neste Maikkula, Oulun Baari
Neste Porinportti
Neste Pälkäne Aapiskukko
Neste Saariselkä
Neste Sodankylä Mauno Alatalo
Nurmijärven Linja Oy
Orkla Suomi Finland Oy Ab / Tehtaanmyymälä
Pohjanranta Oy
Powerpark
Quality Hotel Isovalkeinen
Santa's Hotels / Hotel Santa Claus Oy
Santa's Pizza & Burger
Sataedu Huittinen
Scania Suomi Oy
Seppo Lauer, Neste K Linnatuuli
Sirin Lounasravintola
Solaris-Lomat Ry / Kuopion Kylpylä Oy
Sunborn Saga Oy / Ruissalon Kylpylä
Taukopaikka Lahnajärvi Oy
Teboil Pirkanhovi
Teboil-Huttula
Tei-Tupa
Tilausliikenne A. Arvela
Traffica Oy
Vdl Bus & Coach Finland Oy
Veho Oy Ab
Veraisen Leipomo Oy / Tuomaksen Tupa
Vianor Oy
Vierumäen Matkakeidas Oy
Viestintä Omniplus
Vihavaisen Taksi Oy
Vierumäen Oy
Viking Line Abp
Volvo Finland Ab
Väisänen Kotiliha Oy
Ykköspesä Oy

Suomussalmi
Helsinki
Lapinlahti
Nilsia
Mikkeli
Virrat
Keminmaa
Minkio
Muurla
Lammi
Napapiiri
Rovaniemi
Kuivaniemi
Kittilä
Jalasjärvi
Loviisa
Ahmovaara
Kuortane
Sukeva
Oulu
Pori
Pälkäne
Saariselkä
Sodankylä
Nurmijärvi
Vaajakoski
Keminmaa
Härmä
Kuopio
Rovaniemi
Napapiiri
Huittinen
Helsinki
Janakkala
Tuulos
Helsinki
Turku
Lahnajärvi
Lempäälä
Joutsa
Ikaalinen
Narva
Kuopio
Vantaa
Vantaa
Mynämäki
Lappeenranta
Vierumäki
Lahti
Rantasalmi
Jyväskylä
Maarianhamina
Vantaa
Iisalmi
Saukkola

Sihteerin stoorit

Kesän aikana olemme kohdanneet kollegoja Mobi-liassa kuin Jyväskylässä BUS2023 tapahtumassa.

Keväällä järjestettiin ensimmäinen Linjuriässä tapahtuma Turussa. Syksy tuo tullessaan syyskokouksen Seinäjoelle ja matkan Busworldiin Brysseliin. Molemmissa tapahtumissa on jälleen mahdollisuus tavata tilausajokuljettajien hyvää seuraa.

Lähetämme jäsenrekisterimme kautta tiedotteita ja yritysjäseniemme tarjouksia. Toisinaan viestit saattavat mennä roskaposteihin tai tarjouksiin. Käythän kurkkua massassa myös ne kansiot.

Mikäli et ole saanut sähköpostiviestejä, laita sihteerille postia, niin tarkistamme, että jäsenrekisterisämme on oikea sähköpostiosoite. Lähetämme mielellämme myös laskut sähköpostitse. Ajantasaita sähköpostiosoitetta tarvitset myös, kun kirjaudut uusien nettisivujemme jäsenosioon. Parhaiten sihteerin Katjan tavoittaa sähköpostilla sihteer@tilausajokuljettajat.fi. Toki voit myös soittaa 045 676 5865 ja mikäli sihteerin ei pysty vastaamaan, soittaa hän takaisin. Myös tekstiviestillä voit lähestyä sihteerä.

Pyrimme tiedottamaan muutoksista sähköpostitse. Tapahtumakalenterista löytyvät tulevat kokoukset sekä tietysti muut tapahtumat.

Sääntömääräinen syyskokous

Syyskokouksessa on jälleen aika valita uusia jäseniä hallitukseen. Rohkeasti mukaan toimintaan! Syyskokous pidetään maanantaina 6.11.2023 kello 12.00 Hotelli Alma Seinäjoki.

Kaikista tulevista tapahtumista löydät tietoa lehden lisäksi meidän nettisivuiltamme tapahtumakalenterista, Facebook-ryhmästä sekä sähköpostistasi. Tapahtumakalenterista löytyvät tulevat kokoukset sekä tietysti muut tapahtumat. Ilmoittautumiset ja tarkemmat tiedot tapahtumista netti-

sivuilla tapahtumat-osiossa tai sihteer@tilausajokuljettajat.fi.

Nettisivuiltamme löydät tietoja ja kuvia mökistä sekä varuskalenterin. Jäsenille osiosta löytyvät myös yritysjäsentemme tarjoamat edut jäsenillemme.

Sihteerin Katja Alatalo.

Muistathan varata SCANDIC edut netin kautta. Hotellin tiskillä tarjoushinnat eivät ole voimassa, muista kuitenkin näyttää jäsenkorttisi. Vapaa-ajan hinta ei ole voimassa työmatkoilla! Nettisivuilla tarkemmat ohjeet varaukseen.

Loppuun vielä yhteenvetona erilaiset tavat olla jäsenemme. Kannattaa pyytää myös työkaveri tai muu alasta kiinnostunut ystävä mukaan. Näistä vaihtoehdoista löytyy jokaiselle sopiva tapa olla yhdistyksemme jäsen.

Varsinainen jäsen (henkilöjäsen)

Mikäli tilausajot kuuluvat työtehtäviisi tavalla tai toisella, enemmän tai vähemmän, olet lämpimästi tervetullut varsinaiseksi jäseneksi.

- Varsinainen jäsen on oikeutettu äänestämään kevät- ja syyskokouksissa.
- Hän voi toimia hallituksessa niin pääyhdistyksessä kuin alueosastossa.
- Saa lehden vuosikerran eli neljä numeroa vuodessa.
- Voi liittyä FB-ryhmään (suljettu ryhmä).
- Saa vuokrata mökkiä jäsenetuhintaan.

- Jäsenille suunnattua tiedottamista, tarjouksia, jäsenetuja ja ammattilaisten verkosto, josta löytyy tietotaitoa.
- Retkiä ja tapahtumia mielenkiintoisten aiheiden parissa.

Eläkeläisjäsen

- Eläkeläisjäseneksi voi siirtyä, kun on ollut varsinaisena jäsenenä ja jää työstään eläkkeelle.

- Saa lehden vuosikerran.
- Voi osallistua yhdistyksen kokouksiin ja tapahtumiin. Ei äänioikeutta kokouksissa.
- Voi liittyä FB-ryhmään (suljettu ryhmä).
- Tiedotteita, jäsenetuja ja kontaktipintaa bussialan ilmiöihin. Seurustelua vanhojen kollegoiden kanssa.
- Saa vuokrata mökkiä jäsenetuhintaan.

Kannatusjäsen

- Kannatusjäseneksi voi liittyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö, joka haluaa tukea yhdistyksen toimintaa.
- Saa lehden vuosikerran.
- Voi osallistua yhdistyksen tapahtumiin. Ei äänioikeutta kokouksissa.
- Jäsenetuja ja tiedotteita bussialan ilmiöistä.
- Saa vuokrata mökkiä kannatusjäsenen hintaan.

Yritysjäsen

- Saa lehden vuosikerran (4 krt /v).
- Voi mainostaa jäsenlehdessä etuhintaan. Kysy tarjous!
- Voi kohdentaa alueellistakin mainontaa jäsenrekisterimme kautta sähköpostilla. Annamme mielellämme käyttöön asiakasnäkökulmaamme. Hyvällä yhteistyöllä palvelemme yhteisiä asiakkaitamme entistä paremmin!

Tulevia tapahtumia:

8.–11.10.2023	Busworld Bryssel
6.–7.11.2023	Syyskokous Hotelli Alma Seinäjoki
6.11.2023	Vierailu Härmän Liikenteellä

Kevätkokous 2024 suunniteltu.

KOKOUSKUTSU

Tilausajokuljettajat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään 6.11.2023 Klo 12:00. Esillä ovat sääntöjen §11 määräämät asiat.

Paikka: Hotelli-Ravintola Alma
Asemapäällikkö 1-7, Seinäjoki
Aika: Maanantaina 6.11.2023 kello 12:00

Kokouksessa esillä henkilövalinnat, toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Tervetuloa tekemään hyviä henkilövalintoja ja yhteisiä linjauksia tuleville vuosille!

Kokouspäivän ohjelma

- Klo 12:00 Tilausajokuljettajien sääntömääräinen syyskokous. Kokouspaikka hotelli-ravintola Alma, kokouksen ohessa kahvit suolaisen kera.
- Klo 15:00 Vierailu Härmän Liikenteellä.
- Klo 18:00 Sauna + vapaata yhdessä oloa sekä iltaruokailu.

Huoneita hintaan 119€/1hh ja 139€/2hh. Hintoihin sisältyy aamiainen, pysäköinti sekä wi-fi. Olemme varanneet käyttöömmme saunan sekä purtavaa illaksi. Sauna ja ruokailun omakustannus on 30 €, joka laskutetaan ennen kokousta. Huoneet majoitumista varten varataan suoraan hotellista koodilla "tilausajokuljettajat".

Ruokailujen takia pyydämme ilmoittautumiset 25.10.2023 mennessä tapahtumakalenterin kautta www.tilausajokuljettajat.fi, puh. 045 676 5865 tai sihteer@tilausajokuljettajat.fi

Ilmoita samalla mahdolliset erityisruokavaliot.

Kalenterivuodet vierivät

Keikkakalenteri 2024

Tilaa Keikkakalenteri 2024 osoitteesta tilausajokuljettajat.fi/verkkokauppa

Vuoden 2024 lomaviikot tulevat myyntiin!

Yhdistyksemme kelomökki on ollut huippusuosittu. Varaa sinäkin lomasi ja vietä hieno viikko liikunnan ja luonnon parissa.

Huom. Utta!

Sinulla on käytössäsi 2 hissilippua laskettelukauden ajan. Liput ovat voimassa 17.11.2023 alkaen talvikauden loppuun. (Normaalihintainen viikkolippu maksaa 206 €/hlö)

Vuoden 2024 lomaa varataan ensikertalaisille la 14.10.2023 klo 9.00 alkaen. Jos olet nauttinut kelohuvilamme tunnelmasta aiemmin, pääset tekemään varauksia lauantaina 21.10.2023 klo 9.00 alkaen. Soita numeroon 0400 695 316 / Jukka Kähkönen

Huom! Nämä varaukset vain puhelimitse! Varuskalenteri on suljettu 12.11.2023 saakka. Sen jälkeen varauksia pääsee tekemään kalenterin kautta.

Mökki on rakennettu massiivisesta kelohirrestä ja pystyy majoittamaan mukavasti 4-6 henkeä ja tarvittaessa jopa 8. Pyhätunturi tarjoaa aktiviteettejä ja Lapin elämyksiä ympäri vuoden. Mökiltä on matkaa palveluihin noin 1500 metriä. Katso myös www.pyha.fi.

Varustus on korkeaa tasoa: Täysin varusteltu keittiö, pesukone, kuivauskaappi, astianpesukone, tunnelmasta ja lämmöstä vastaa Tulikiven vuolukivitakka, 2 televisiota, vajasta löytyy 2 polkupyörää, lämpöpistoke autolle.

Lomakohteen osoite:
Pyhätunturintie 1298, 98530 Pyhätunturi

Varuskalenteri, kuvia ja tietoa löytyy osoitteesta www.tilausajokuljettajat.fi

Mökki-isäntä: Jukka Kähkönen puh. 0400 695 316, jukka.kahkonen@tilausajokuljettajat.fi

HINNASTO JÄSENILLE

Sesonkiviikot: 8 – 18, 36 – 40, 52 ja 1/2025 400 €/vk.
Muut ajat: 300 €/vk.
Henkilökannattajille: 500/ 400 € /vk.

Kysy myös mahdollisia irtovuorokausia 70 € / vrk, etusija kokonaisilla viikoilla.

TERVETULOA LIIKENNEASEMA KIVIHÖVIIN!

**AVOINNA
24 h**

MONIPUOLISET PALVELUT:

- Kahvila, lounasbuffet, à la carte, Hesburger, HeseKebab ja kauppa
- Asiointi sujuvaa ja nopeaa: kaksi palvelevaa kassalinjaa ravintolan puolella, isot wc-tilat, suuret parkkialueet
- Ryhmille varattavissa erillisiä kokoustiloja
- Ryhmän ollessa yli 15 henkilöä, kuski ja opas saavat veloituksetta buffetlounaan tai kahvin/teen/hanajuoman ja vitriinutuotteen

Liikenneasema Kivihovi, Bulevardi 10, 25410 Suomensjärvi, +358417321474, liikenneasema@kivihovi.fi

Pirkanhovi
avoinna 24/7

PIRKANHOVI

**Järjestä loppuvuoden
juhlat, virkistäytymisillat,
kokoukset ja palaverit
meillä Pirkanhovilla!**

Tilausravintola **Rauha** sekä
kokous- ja työtila **Fiilis** juuri sinun
tilaisuuksiisi!

**Olemme
Lempäälässä,
3-tien (E12)
varrella**

020 470 8744

vastaava@ljjcompany.fi

Kelhontie 254, 37500 Lempäälä

